

GORENJSKA

Leto: XII - ISSN - 1581-615X

November 2011 • Številka 8

Za vas beležimo čas

Gorenjski Glas

lesnina ČIŠČENJE ZALOG

SAMO V XXXL PE KRANJ & PE JESENICE

Cesta Staneta Zagarja 67, delovni čas:
pon. - pet. 9:00 - 20:00, sob. 9:00 - 18:00

Cesta železarjev 4b, delovni čas:
pon. - pet. 9:00 - 20:00, sob. 8:00 - 13:00

Komoda **STRIPE**
TYP 21, 204 x 50
x 42 cm.
Barva: bela.
(1808707080607)

49⁹⁰

**NUJNA
OBRAZLOŽITEV**

Zaradi prenovitve salona smo prisiljeni odprodati določene artikole po neverjetno nizkih cenah.

**NE POZABITE
ZARADI PRENOVE
SO TAKO NIZKE
CENE
NEPONOVLJIVE.**

Cene v oglasu so v € in veljajo za gotovinsko plačilo. Prečrtane cene so priporočene prodajne cene dobaviteljev, ki so veljale in bodo veljale po akciji. Popust se obračuna na priporočen maloprodajni cenik dobavitelja.
Lesnina d.o.o.,
Cesta na Bokalce 40, Ljubljana.

XXXL RAZPRODAJA

Kuhinja **NINA** 200 cm.
Barva: bukev
(1100D87010100)

149,-

XXXL RAZPRODAJA

Miza **LAURA**, 160x90 cm.
Barva: bela. (1203K17010000)

210⁴²

99⁹⁰ **POPUST 53%**

XXXL RAZPRODAJA

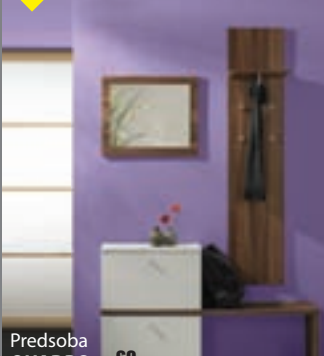
Regal **COM 4**,
300 x 185 x 50 cm.
Barva: črno
steklo/bela
visoki sjaj.
(1901G71010000)

789³⁶

449,- **POPUST 43%**

XXXL RAZPRODAJA

Predstoba
QUADRO
barva:
oreh/bela
(1701610140000)

69,-
49⁹⁰ **POPUST 43%**

XXXL RAZPRODAJA

Jedilniški stol
C-107-3.
Barva: črna
(1204C71020000)

19⁹⁰

XXXL RAZPRODAJA

Omara **BUDGET**,
dim.: 120x204x65 cm.
Barva: bela/bela.
(1802J73040000)

169,-

**NE ZAMUDITE!
RAZPRODAJA
EKSPONATOV**

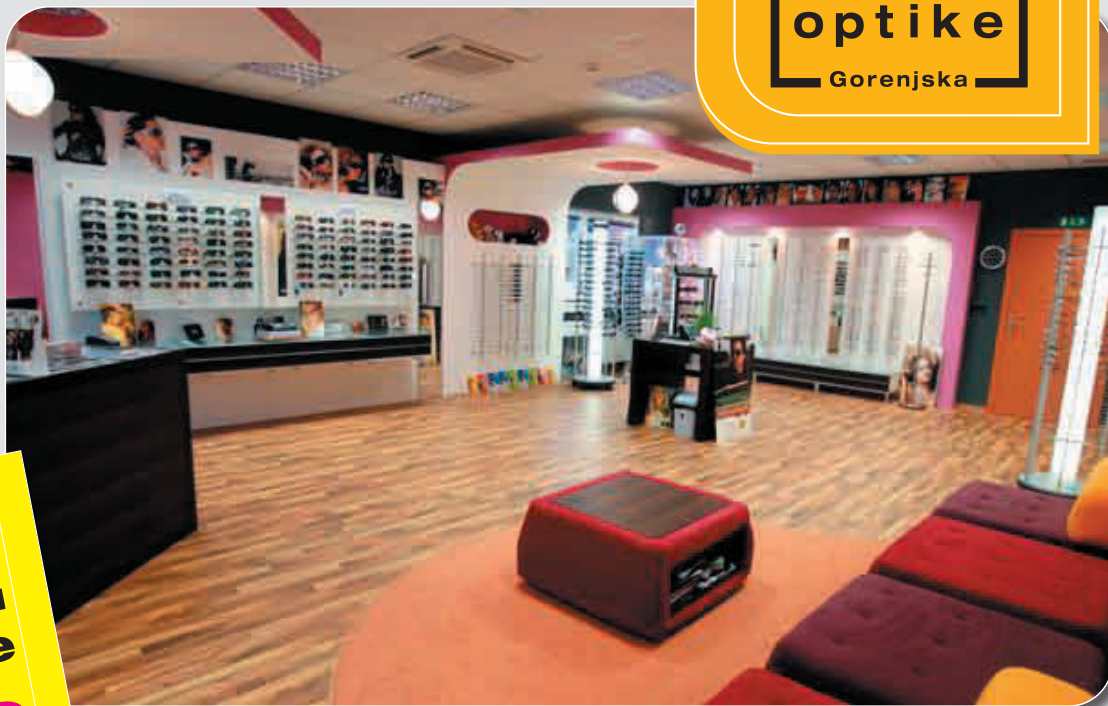
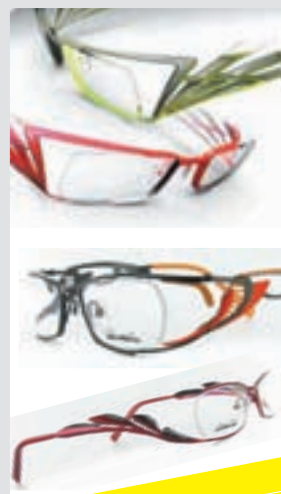
*kuhinje, spalnice, dnevni regali,
sedežne garniture, ...*

Regal COM 1, dim.: 300x176x50 cm.
Barva: črno steklo/bela, lakirano. (1901G71060000)

**Vaš
center!**

Center korekcijskih in sončnih
očal ter kontaktnih leč.

C60
center
očesne
optike
Gorenjska

**V decembru
ob nakupu
prejmete
darilo**

Strokovnjaki za kontaktne
leče in progresivna očala.

Brezplačni okulistični
pregledi vida ob nakupu
korekcijskih očal.

Okulistični pregledi
za kontaktne leče.

**Pogodbeni dobavitelj
medicinsko-tehničnih
pripomočkov**

**Obiščite
nas!**

DELOVNI ČAS:

med tednom 8:30 - 18.30,
sobota 9.00 - 12.00,
nedelje in prazniki zaprto

Kranjska cesta 24. Naklo,

tel.: 04/595 13 14,
GSM: 040/ 87 37 20

Na voljo vam je veliko parkirišče.

Darila za nove naročnike

vzglavnik Dremavček

Gorenjski Glas

ali palični
mešalnik
BOSCH

ali
darilni bon
za trgovine TUŠ
v vrednosti 20 EUR

ali

knjiga
Pozdravljene gore II

ali darilni bon
za refleksno masažo
stopal

NAROČILNICA

Na Gorenjski glas se želim naročiti najmanj za eno leto (cena izvoda je 1,50 EUR).
Brezplačno ga bom prejemal 3 mesece, prejel bom od 10- do 25-odstotni popust, enkrat
mesečno brezplačno objavo malega oglasa, veliko zanimivega branja in darilo.

Ime in priimek:

Naslov:

Poštna številka in kraj:

Tel.: Podpis:

Naročilnico pošljite na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali pokličite na 04/201 42 41.

Fleksi recept za vsako družino

**ZADENITE
iPad 2 v
FLEKSI
NAGRADNI IGRI.
Več na www.fleks.si**

www.triglav.si

Sestavine:

- Razpoložljiva sredstva
- Svetovanje strokovnjaka
- Investicija
- Varčevanje
- Zavarovanje
- Ves čas dostopna sredstva

Oglasno sporočilo

Priprava:

Najprej spoznate, da potrebujete svoj naložbeni načrt in pokličete 080 555 555. Svetovalec vam ga pomaga oblikovati z uporabo osnovnih sestavin, katerim lahko dodate mnogo dodatkov po lastnem okusu. Rezultat: Investicijska zavarovanja FLEKS. Zavarovalnica Triglav nudi celovito zavarovalno-finančno rešitev za vsakega družinskega člana.

Ko življenje postavi vprašanje, vi poznate odgovor.

Investicijska zavarovanja FLEKS,
FLEKS ZA MLADE in FLEKS ZA ODRASLE.
FLEKS. Odgovor za vse.

Za oblikovanje vašega naložbenega
načrta pokličite brezplačno
telefonsko številko 080 555 555.

www.fleks.si

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

Kaj vse bi dala za partijo domin

Sto eno leto jih šteje Marta Polak. Čila gospa si je s soprogom ustvarila dom na Zlatem polju v Kranju, od februarja stanuje v Domu starejših občanov v Preddvoru. "Ja, takšno je to življenje," pravi in kolo življenja obrne nazaj do zgodbe o skrivnostnem pismu, bogatenju kranjskih trgovcev, porodu naskrivaj ...

"Ko ležim, mi gre vse sorte po glavi. Spomnim se vsakega koraka, kje sem hodila, kje sem se vozila s kolesom. Pred mnogimi leti mi je nekdo rekel, veš, bo še hudo na svet', ko ni nobene- ga mesa na cest', ampak samo pleh (smeh)." Marta Podlesnik, poročena Polak, je aprila praznovala 101. rojstni

dan. "Vam povem, kaj me še drži po- konci: noge, saj grem še vsak dan po kosilu na sprehod, pa jezik in tablete," se je pošalila pred dnevi, ko sem jo obiskala v Preddvoru. "Z možem Mar- janom sva zelo rada igrala domine. Kdor je zmagal, je nanosil drva, šel od- pret vrata kokošim ... To je bilo pred

mnogimi leti, ko sva bila upravnika na Šmarjetni gori. Tako sem se veseli- la, kako bom v preddvorskem domu s prijazno sostanovalko spet lahko igra- la domine. V Kranju sem kupila take z velikimi pikami, a kaj, ko pik zaradi slabega vida skorajda ne vidim več," je potarnala.

Marta Polak je spomladi praznovala 101. rojstni dan. / Foto: Tina Dokl

Marta Polak z Matejo Ogrin, medicinsko sestro v Domu starejših občanov Preddvor. Gospa Marta zelo rada igra domine, vendar pik zaradi slabega vida skorajda ne vidi več. / Foto: Gorazd Kavčič

Skrivnostno pismo pod kranjsko lipo

"Kranjskemu županu moram še nekaj povedati. Saj veste, kje stoji lipo med Gorenjsko banko in kinom (kino Kolosej, op. a.) v Kranju. Eno lipo so sicer že podrli, ena pa še stoji. Župan Pirc in njegova klapa so jo posadili. Tistega dne se dobro spomnim. Imela sem dvaindvajset let, deževalo je. Znana Kranjčanka, uradnica v hranilnici Nadina Kušar je pod lipo položila pismo. Županu bom rekla, da jo bodo podrli, naj pogleda, kaj piše v njem. O, kako to tudi mene zanima. V spominu imam tudi, da je gospa Nadina imela lakaste čevlje z visokimi petami. Blatno je bilo, pa so ji šolni v blatu ostali. Vzdignili so jo, da so čevljev ven potegnili. Kadar sem šla mimo tiste lipe, mi je bilo zmeraj na misel, kako sem pod dežnikom opazovala, kaj so počeli (smeh). Ja, take spomine imam," je pripovedovala.

Stanovanje v gradu Brdo

"Moja mama je bila Zabretova, na Korkrici je podedovala lepo hišo, potem pa jo je moj oče zapravil in smo mogli ven. Štirje otroci smo bili pri hiši. Nekdo nam je uredil, da smo vendarle dobili streho nad glavo, sobo in kuhinjo v gradu Brdo. Ko sta grad od barončka, ki je slovel po tem, da je hodil po vasi in zapeljeval dekleta, kupila Intihar in Dolenc, smo se preselili v bližnjo hišo, v prostore "cvetličarne". Tam sva z mamami šivali, da sva zaslužili za zimo in da sva lahko preživljali mojega sina. Mama so šli potem stanovat v Britof k mlinu v Zabretovo hišo, jaz sem se pa poročila," se spominja. Njen oče je živel v Ljubljani, kjer je tudi umrl.

Gospa Marta je imela še dva brata in sestro, vsi so že pokojni. Prvi otrok v družini je bil Tinko, ki je večinoma stanoval pri stricu, duhovniku Francelju na Bledu, na Jesenice pa se je vozil na delo. Po poroki sta se z ženo preselila v

Beograd. Potem se je rodila Marta, za njo pa Anči, ki se je poročila v Medno. Najmlajši brat Niko je med vojno padel v Crngrobu. Marta je bila veliko pri stricu Tinetu Zabretu, ko je bil še dekan v Šentvidu pri Ljubljani. "Njegova sestra Polonca je pri njem kuhala, ni bila poročena in je bila moja zavetnica. Ko se mi je ponudila priložnost, da kupim zemljo za hišo, mi je teta Polonca podarila nekaj denarja - koliko, se ne spomnim več - da sva z možem lahko začela graditi na Zlatem polju. Kot zanimivost naj vam še povem, kako je teta Polonca prišla do tega denarja: dekanu Tinetu je en kmet dal zemljo, da bo dekan daroval maše po njegovi smrti. Tine je zemljo prepisal na Polonco, ta pa je zemljo prodala nekemu tišlerju ..."

Rodila pri sedemnajstih

"Sedemnajst let sem bila stara, ko sem rodila. V kloštru v Škofji Loki sem bila pri nunah in greh je bilo mlademu de-

S tem orodjem (na sliki) sta s soprogom začela graditi hišo. / Foto: osebni arhiv

Marta Polak s prijateljico iz Ljubljane / Foto: osebni arhiv

kletu povedati, kako se prav obnašati do fantov. Tam je bil en Ljubljančan, električar po poklicu, moja prva ljubezen. Z njim sem zanosila. O, kako je bilo hudo doma. So me poslali drugam roditi, da ljudje ne bi vedeli ... Rodila sem pri mamini teti v Raki pri Krškem. Sinu sem dala ime Stane, po njegovem očetu. Nisva se poročila, je pa otrokov oče moral fejest plačevati, saj je imel lepo službo. Ko je bil Stane star štiri ali pet let, sem spoznala Marjana. Zlat mož je bil, vedel je, da imam otroka, pa me je vseeno vzel," je o tem, kakšno je lahko tudi življenje, povedala sogovornica.

Upravnika na Šmarjetni gori

Zakonca Marta in Marjan Polak sta bila sedem let upravnika na Šmarjetni gori. Spomini na ta davna leta so lepi: "Največ so gor hodili Ljubljančani, ki so se do Kranja pripeljali z vlakom, potem pa jo mahnili peš v hrib. Pes je zalajal, pa sva z možem rekla, zdajle gredo, in jim postregla s kosilom. Zelo radi so prihajali. Na Kalvariji je bil en star ata, je prišel popoldne ob nedeljah na Šmarjetno in vlekel na harmoniko. Ljudje takrat niso imeli avtov, vse je šlo na Šmarjetno, tudi na ples. Moj sin je bil takrat star dvanajst let - danes jih ima dvainosemdeset - ko je vsak dan hodil v šolo peš s Šmarjetne v dolino pa popoldne nazaj v hrib."

Kako so bogateli trgovci

"Mož Marjan je bil nekaj časa v službi v Intexu, bil je tudi potnik pri Andrašiču, ki je imel veletrgovino na vogalu v starem Kranju. To je tudi povest, kako so včasih bogateli ... Zvečer jih je šofer peljal nekam daleč po špirit, ne spomnim se več, točno kam. Naložili so poln avto špirita, potem pa strgali papirje in špirit pripeljali na šverc, da ni bilo treba nič plačati. Tako je Andrašič obogatel, moj mož in šofer pa sta dobila dobro plačo. Sta kar čakala na to, kdaj bosta spet šla ... O, pa Štefe in Ogrizek sta se tudi znašla. Ogrizek je bil žandar in je enkrat, ko je pregledoval železniške vagone, volno iz vagonov naložil na voz in jo odpeljal v Senčur. Zato je ta star Ogrizek začel

Marta Polak s snaho in kužkom na domačem dvorišču / Foto: osebni arhiv

delati s pleteninami in imel veliko trgovino, pri Ogrizku smo ji rekli. Štefe je bil pa na Kokrici doma in je ob eni priložnosti iz vagonov na voz naložil usnje pa ga peljal domov. Dobil je šuštarje, ki so mu delali čevlje. Začel jih je prodajati v trgovini v starem Kranju, tam, kjer greš potem po Mohorjevem klancu navzdol. Pa je bil denar."

Sin jih ima čez osemdeset, pa mami še povzroča sive lase

"Marjan, a veš kaj sem danes naredila? Zemljo sem kupila," je gospa Marta nekega dne presenetila soproga. "A pejd no pejd. Kako pa bova z eno plačo zmogla gradnjo hiše?" jo je vprašal. A jo je gnalo, da hiša mora biti, tudi če bo treba za to potrpeti. "Vse sem potrpela, letala sem in tja in potem je še mož dobil voljo in garal za to, da sva na tisti zemlji postavila hišo. Ampak veste, mlad človek ima voljo ... Pa takrat ni bilo tako, kot je danes, ko pozvoniš in ti vse do praga prinesejo. Ko sva se že vselila, je bilo treba še malo notri doprinesiti. Eno sobo sva oddala

zdravniku Razboršku, ki je delal v vojašnici. Njegova bodoča soproga je bila medicinska sestra v Ljubljani, in ko sta se poročila, je tudi ona dobila službo v Kranju. Zelo smo bili povezani, pravi prijatelji. Doktor Razboršek je vsak dan od mene dobil kosilo, tako kot moj mož. Doktor je že pokojni, gospa pa mi še vsak dan telefonira," je dejala Marta Polak.

Njen sin jih danes šteje dvainosemdeset. Pa nikar ne mislite, da ji pri teh letih ne povzroča sivih las. "Mi je ravno jamral, da doma nekaj ne štima centralna peč, pa imam še jaz zdaj skrbi s tem," je dejala Polakova in dodala: "Sin se je izučil za finomehanika, lepo službo je imel."

Škoda, ker je na sredino novembrsko dopoldne, ko je bila v Kranju še megla, v Preddvoru pa sonce, najin klepet prekinilo kosilo. Marta Polak me je pri dvigalu v grajskem objektu Doma starejših občanov v Preddvoru pospremila z besedami: "Z veseljem bi še klepetala, le še kaj pridite. Vsako jutro si namreč rečem, ali bom še danes!"

Suzana P. Kovačič

Naslovnica: Jesensko listje
Foto: Tina Dokl

MOJA GORENJSKA JE
PRILOGA ČASOPISA

Gorenjski Glas

Gorenjski glas je osrednji gorenjski časopis, ki pokriva širše območje Gorenjske. Je časopis z bogato tradicijo, saj neprekinjeno izhaja že od leta 1947, njegovi zametki pa segajo v daljnje leto 1900. Kot poltednik izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22 tisoč izvodov. Je neodvisen, politično uravnotežen časopis z novicami, predvsem z vseh področij življenja in dela Gorenjcev, pa tudi širše. Pišemo o vsem, kar ljudi zanima, ali kot pravimo: Gorenjski glas za vas beleži čas. V dobrem in slabem. V veselju in žalosti. Za vas sprašujemo, kaj je novega. Zaradi vas zastavljamo tudi neprijetna vprašanja. Morda vas kdaj kaj naučimo. In sveda poskrbimo za sprostitvev in zabavo. Samo zaradi vas predemo misli. Naglas.

Časopis dopolnjujemo z brezplačnimi prilogami, kot so Moja Gorenjska, Kranjčanka in Ločanka, ter ob koncu leta z letopisom GORENJSKA - darilom pred božično-novoletnimi prazniki.

Če vas poleg branja Moje Gorenjske zanima tudi novice z vse Gorenjske, vas vabimo k naročilu na časopis Gorenjski glas. Kot novemu naročniku vam bomo prve tri mesece časopis prinašali brezplačno (če boste naš naročnik vsaj eno leto) in vas presenetili z darilom ter z drugimi ugodnostmi.

Dobrodošli v družbi naročnikov Gorenjskega glasa.

MOJA GORENJSKA, ISSN 1581-615X, izhaja kot priloga poltednika Gorenjski glas, v nakladi 80.000 izvodov. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Odgovorna urednica: Marija Volčjak, uredništvo: Gorenjski glas, vodja oglasnega trženja Mateja Žvižaj. Priprava za tisk Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor. Uredništvo, naročnine, oglasno trženje: Bleiweisova cesta 4, Kranj, telefon: 04/201-42-00, telefax: 04/201-42-13. E-pošta: info@g-glas.si, mali oglasi: telefon 04/201-42-47. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. MOJA GORENJSKA, številka 8, november 2011, je priloga 95. številke Gorenjskega glasa, ki je izšla 29. novembra 2011.

Sveti Miklavž, prinesi nam ...

Bliža se Miklavž 2011. Ste mu že pisali in nastavili peharje? Prav zanimivo bi bilo vedeti, česa vsega si danes mladi in stari zaželeli ob tej priložnosti? In ne nazadnje: česa bi si zaželeli, če bi mu lahko pisali vsi skupaj?

Miha Naglič

Nekoč sem nekje že napisal, kakšno srečo sem imel v otroških letih. Doma mi je nosil dedek Mraz, vsako leto nekaj več; pri starih mamah in eni od tet pa mi je v peharju nekaj prinesel tudi sveti Miklavž: jabolka, orehe, suhe fige, rožiče, bonbone, čokolad(ic)o, tudi prve pomaranče in obveznega "parkeljna". Tako je bilo v letih okrog 1960. Je od takrat res minilo že pol stoletja? Prav zanimivo bi bilo vedeti, kaj vse prinaša otrokom danes? Meni najbližja oseba ženskega spola je bila najbolj vesela, ko ji je Miklavž prinesel lego kocke. A tudi od takrat so že tri desetletja. Kaj pa je najbolj pogosto darilo v zadnjih letih? Prijatelj mi je zagotovil, da pri njih doma in v njihovem sorodstvu prav zavestno negujejo miklavževanje po starem zaradi lepote običaja, brez velikih novotarij in nepotrebnega razkošja. Kar pa ne pomeni, da nekateri v družinskem delu tega rituala v Miklavževem imenu podarijo tudi kaj bolj drag(ocen)ega, kar bi sicer izročili ob kaki drugi priložnosti.

Ena od šenklavških legend pripoveduje, kako je hotel neki obubožani plemič poročiti svoje tri hčere, a jim ni imel česa dati za doto. Zato se je odločil, da jih pošlje v javno hišo, kjer naj bi si doto za poroko kar same prislužile. Ko je sveti mož to izvedel, je neke noči vsaki od njih vrgel skozi okno po eno zlato kroglo, po drugi različici pa vsaki mošnjič zlatnikov - da jim ne bi bilo treba služiti na tako sramoten način. Miklavža zato pogosto upodabljajo s tremi mošnjami ali s tremi zlatimi ja-

bolki, nanje naj bi spominjala tudi jabolka, ki so še danes obvezen del vsebine Miklavževega peharja ... No, zdaj pa pomislimo na naslednjo možnost. Če je sveti Miklavž res tak čudodelec, bi se lahko v našem času znova izkazal tako, da bi tistim, ki so najbolj potrebni, v noči s petega na šesti december podaril kepo zlata ali mošnjiček z denarjem. Sliši se prelepo, da bi bilo verjetno. Če nič drugega, pa je treba Miklavžu priznati, da je bil res pred časom. Slišal sem, da imajo tisti, ki ne vejo kam z denarjem (tudi taki so se!), trenutno kar velike težave, ko se odločajo, kam ga "plasirati", da jim v slabih finančnih obetih v novem letu 2012 ne bi propadel. Zdi se, da se večina od njih odloča prav za nakup zlata in drugih plemenitih kovin - ravnajo se torej po Miklavžu.

Videli smo, kaj si od Miklavža običajno zaželim, zasebno ali družinsko. Kaj pa če bi se na prvega od treh decembrskih obdarovalcev obrnili tudi kolektivno. Če bi bilo to mogoče, bi mu politične stranke in njihovi prvaki z veseljem nastavili pehar, mu pisali, naj jim prinese čim boljši volilni izid. K sreči to ne bo mogoče, saj bo nosil šele dva dni po volitvah. Lahko pa bi si vsi skupaj zaželeli, naj tiste, ki bodo izvoljeni in poklicani k sestavljanju nove vlade, razsvetli in jih obdari z zdravo pametjo in zmožnostjo dobre presoje v težavnih položajih. To bi bilo gotovo v interesu nas vseh. Lahko bi mu pisali, naj nam nakloni zdravja, sreče v ljubezni, dobrih odnosov v družini, srečnih poti, uspe-

hov pri učenju, da bi ohranili ali sploh dobili spodobno plačano delo, vsak svoj dom ... No, bojim se, da vse to presega Miklavževe zmožnosti. Prej navedene priprošnje so namreč v pristojnosti višjih nebeških instanc, na Gorenjskem in Slovenskem jih običajno sprejema Marija Pomagaj na Brezjah.

Ne, Miklavža res ne kaže obremenjevati z željami po boljših razmerah v gospodarstvu, politiki, socialni, kulturi ... Naj ostane, kar je bil. Kakor ga je svoj čas opisal Jože Dolenc, v Železnikih rojeni urednik Mohorjeve družbe. "Miklavž, kakor pri nas navadno imenujemo sv. Nikolaja, je gotovo eden najbolj priljubljenih svetnikov. S posebnim veseljem ga pričakujejo otroci, ko na večer pred svojim godom hodi okrog in jim prinaša darove - pridne nagrajuje, poredne pa prepusti kaznim svojim spremljevalcem, parkeljnov. Podoba tega prikupnega svetnika je v nas tako močno živa že od otroških let, bolj kakor podoba malokaterrega drugega svetnika. Nič neprijaznega, mrkega, togega, tujega ni na njem. Ljubezen do bližnjega in bratovska pomoč, lastnosti, ki ju kaj radi občutimo kot nadležno dolžnost, sta pri sv. Miklavžu nekaj tako samo po sebi razumljivega, da ganeta še tako trdo srce in ga pridobita za dobro ... Ne zahodni Božiček ne sibirski dedek Mraz ga nista izpodrinila pri ljudstvu, ki je ohranilo ljubezen do tega svetnika, pomočnika v stiski in čudodelnika."

Miha Naglič

Kaj nam bo prinesel sveti Miklavž?
Foto: Gorazd Kavčič

Lojze Ude, pozabljen tržiški domoljub

Februarja prihodnje leto bo minilo trideset let od smrti pravnika, zgodovinarja, častnika avstro-ogrske vojske, Maistrovega borca, partizana in proučevalca slovenskega narodnostnega vprašanja Lojzeta Udeteta. V Tržiču rojeni domoljub v zgodovini še nima ustreznega mesta.

Upajmo, da je bil prvi korak k zaslužnemu priznanju Lojzeta Udeteta v zgodovinskem spominu slovenskega naroda narejen v ponedeljek, 14. novembra, ko sta Združenje vojaških gornikov Slovenije in Knjižnica dr. Toneta Pretnarja iz Tržiča priredila simpozij o tem zavednem Slovencu. Predsednik Združenja vojaških gornikov Slovenije brigadir **Janez Kavlar** in direktorica tržiške knjižnice **Marinka Kenk - Tomazin**, še posebej pa zgodovinarji **dr. Danijel Grafenauer**, **Matjaž Ravbar**, **Janez** in **dr. Rok Stergar**, **Miha Šimac** in **dr. Boris Mlakar** so opisali razburljivo in pogosto tudi tvegano življenje Lojzeta Udeteta. Dogodek sta s svojo udeležbo počastila tudi njegova hčerka **Katarina Marija** in sin **Lojze**, ki ga Slovenci poznamo kot uglednega profesorja prava in nekdanjega sodnika Ustavnega sodišča.

Dijak v Škofovih zavodih

Lojze Ude se je rodil 18. junija 1896 pri Lešnikarju v Križah očetu Jerneju in materi Marjani z dekliškim priimkom Perko. Za njim sta prijokali na svet še sestri Marjana in Katarina. Po nenadni smrti mame Marjane se je oče s tremi otroki preselil k ženini materi v Tržič na Koroško cesto, v hišo, ki ima danes številko 52. Ker je bil Lojze bister in znanja željan fant, ga je stara mama poslala na šolanje v Škofove zavode v Šentvid nad Ljubljano z željo, da bi postal duhovnik. Njegov sošolec

je bil znani Tržičan Kozma Ahačič. Lojze se je pridno učil. Strašansko je pogrešal mamo, kar je večkrat zapisal v svojih spisih. Začetek prve svetovne vojne je Udetu in njegovi generaciji postavil življenje na glavo. Leta 1915 ji je bilo omogočeno opraviti predčasno maturo, potem pa so bili fantje poslani na bojišča avstro-ogrske vojske, od Galicije do Tirolske in Soške fronte.

Uporni cesarski vojak

Sedemindvajseti domobranski pešpolk, ki so ga leta 1917 preimenovali v 2. Gorski strelski polk, je bila enota Lojzeta Udeteta, v kateri je napredoval do čina poročnika, bil v Romuniji avgusta 1917 ranjen in kot vojak in nato častnik doživljal propad nekdanj zma-

govite cesarske vojske. Da mu kot zavednemu Slovencu habsburška država ni bila posebej pri srcu, kažejo tudi njegova dejanja. Ni ga bilo strah glasno povedati, da je monarhija kletka za številne narode, tudi za Slovence, in da prihaja čas za njihovo svobodo. Čeprav mu je kot častniku grozila najhujša kazen, je sodeloval v uporuh slovenskih vojakov v Iutizzu in Coudropu v Italiji, ki so vzklikali Dol z vojško, Dol z Avstrijo, Živela Jugoslavija, in prepevali pesem Hej Slovani. Kroni zveste enote so upor zadušile. V bojih naj bi padlo nekaj slovenskih fantov. Žalostno je, da so njihova imena še vedno neznana. Ker je Dunaj potreboval vojake, upornemu slovenskemu polku niso sodili, ampak so ga poslali

Udetova otroka Lojze in Katarina Marija. Prva z desne je Cilka Šarabon, rojena Ahačič. Njen oče Rudolf Ahačič je bil skupaj z Lojzetom Udetom med prvimi branitelji severne meje na Ljubelju.

na drugo fronto. "Kranjski Janezi" so se znova uprli in konec oktobra 1918 odkorakali proti Gorici ter se preimenovali v Jugoslovanski strelski polk.

Borec za severno mejo in partizan

Stotnik Lojze Ude se je 13. novembra 1918 vrnil domov v Trzič. Ko je stal na pragu domače hiše, mu je znanec zabrusil, naj gre raje na Ljubelj, kjer so Nemci, kot da postopa doma. S tako imenovano "Ljubeljsko skupino" je naslednji dan krenil na Ljubelj, ki so ga pred tem Nemci že zapustili. Proti ljubeljski dolini na avstrijski strani sta Ude in soborec Rudolf Ahačič iz Trziča izstrelila nekaj opozorilnih strelcev, ki jih avstrijski nemški zgodovinarji štejejo za prve strele v bojih za Koroško po prvi svetovni vojni. Ude, ki je spoštoval odločnost generala Maistra, je kot borec za severno mejo vztrajal do konca in v zmagoviti majski jugoslovanski ofenzivi s svojo skupino osvojil Borovlje. Potem je dobila glavno besedo mednarodna politika. Borci za severno mejo so se morali umakniti, mejo na vrhu Ljubelja pa so začeli varovati jugoslovanski graničarji. Plebiscit in izguba Koroške sta Lojzeta Udetu zelo bolela. Konec junija 1919 je bil odpuščen iz vojske, čeprav bi sam rad v njej ostal.

Vendar je boj za Koroško nadaljeval. Druga svetovna vojna, v kateri se je postavil na stran narodnoosvobodilnega boja in partizanov, je posebno poglavje v Udetovem življenju. Pred Nemci, ki so ga imeli zaznamovanega kot zavednega Slovenca, se je umaknil v Ljubljano. Zgodovinarji so o njegovem medvojnem delovanju zapisali, da je bil za oborožen upor proti okupatorju. Sodeloval je z Edvardom Kocbekom in razmišljal o ustanovitvi svoje odporiške organizacije Za svobodno Slovenijo. Ker ni hotel ubogati ukazov Kominterne, partije in Osvobodilne fronte in je konec leta 1942 in leta 1943 celo poskušal doseči pomiritev med partizani in belogardisti ter preprečiti obojestransko ubijanje tudi ničesar krivih ljudi, ga partija in Ozna nista imeli posebno v časteh. Vojno je preživel. Sklepajo, da tudi zato, ker sta pozimi leta 1941/1942 stanovala pri njem Zdenka in Boris Kidrič.

Za domoljubje in čast

Do leta 1965, ko se je upokojil, in tudi kasneje, do smrti 28. februarja 1982, je po svojih močeh živel in delal za dosego pravičnih meja in za zaščito Slovencev v sosednjih državah. Zbiral je gradivo, ki bi pomagalo jugoslovanskim pogajalcem pri določanju državnih meja. Delo-

Čas je, da se Trzič na primernejši način, ne le z dvema spomin-skima ploščama, pokloni spominu na rojaka Lojzeta Udetu. Krajev, kjer bi to lahko storili, je več. Ena od možnosti, ki je bila omenjena na simpoziju, je pokopališče, lahko pa bi izbrali tudi Križe, kjer se je rodil, ali stari del Trziča, kjer je preživel mladost.

val je v Klubih koroških Slovencev v Ljubljani in kasneje v Mariboru. Pogosto je dejal, da je boj za Koroško "stvar domoljuba in časti" in da Koroška "ni izgubljena, dokler delamo in mislimo nanjo". Prepričan je bil, da je bila jugoslovanska oblast pri določanju severne meje vedno premalo odločna. Leta 1945 ji je očital, da se ji preveč gre le za Trst in Benečijo. O Koroški in bojih za severno in za druge meje je veliko pisal. "Bil je veliki mož," je na simpoziju dejal dr. Janez Stergar, ki ga je osebno poznal. "Govoril je in pisal, da bomo Slovenci imeli le tisto, kar si bomo priborili sami." Zgodovinar dr. Bogo Grafenauer je Lojzeta Udetu zelo spoštoval, saj je "brnil svoje prepričanje, za katerega se je izkazalo, da je imel prav".

Jože Košnjek

Poročnik Lojze Ude (v sredini) s soborcema Antonom in Rudolfom Ahačič na vrhu Ljubelja med boji za severno mejo (Arhiv družine Ahačič)

Sin o očetu

"Moj oče je bil samosvoj, tudi v družinskem življenju. Včasih je prišel za mizo, nekaj premišljeval, ni rekel ne bev ne mev, pojedel in odšel. Drugače pa je bil zelo prijazen človek. Veliko je pripovedoval o Koroški, o kateri sam zaradi njega veliko vem. To je vzrok, da se udeležujem takih prireditev. Letos je Društvo pravnikov na mojo pobudo razpravljalo o položaju Slovencev na Koroškem in o dvojezičnih napisih. Ustavni zakon, ki jih določa, ni dober, ampak je slab. Oče me je glede Koroške kar dobro zaznamoval," je povedal sin Lojze, ki se je rodil v Lenartu, kjer je bil njegov oče odvetnik. Lojze Ude je imel še enega sina, ki je že pokojni.

Fricov kot na Zelenici

Nova koča na Zelenici vas ob točilni mizi vpadljivo pozdravi z napisom Fricov kot.

Obiskovalce Zelenice že nekaj časa prijazno sprejema nova planinska koča. Z mnogo truda in prizadevanj jo je na ostankih 1999. leta pogorelega Doma na Zelenici postavilo Planinsko društvo Tržič ob pomoči Občine Tržič, Planinske zveze Slovenije, Fundacije za šport in nekaj donatorjev. Za Gorniški učni center Zelenica, ki bo imel prostore v novi zeleniški planinski koči, je društvu in občini uspelo pridobiti tudi sredstva EU. Kmalu bo nova zeleniška koča, tretja v vrsti doslej žalostnih zgodb pribežališč zeleniških poletnih in smučarskih navdušencev, tudi uradno odprta. Že zdaj pa vas nova koča sprejme in ob točilni mizi vpadljivo pozdravi napis Fricov kot.

Kdo je bil zeleniški Fric

Fricov kot nove zeleniške koče je poimenovan po nekdanjem ljubeljskem baronu Frideriku - Fritzju Bornu. V jubilejni številki Planinskega vestnika, številka 10, letnik 1968, posvečeni 60-

letnici PD Tržič, na strani 470 lahko preberemo: "Da bi se planinstvo v Tržiču še bolj razmahnilo, je društvo pridno markiralo pota in gradilo nova. Tako je bila v tem času zgrajena pot po severni steni Košute na Veliki vrh. Lastnik tega zemljišča Fritz Born je gradnjo najprej dovolil. Ko pa je bila ta dograjena, je pričel oporekati izdanemu dovoljenju in dal celo razstreliti del poti, tako da je postala neprehodna. Postavil je lovske čuvaje, ki so branili turistom vstop v ta predel. Pričela se je pravda med tujim veleposestnikom in slovenskim planinskim društvom. Born je tožil podružnico zaradi motenja posesti, društvo pa njega zaradi napravljene škode. V vseh treh stopnjah je Born pravdo izgubil in moral na svoje stroške popraviti pot. Obnoviti je moral tudi markacije in tablice. Da je društvo pravdo dobilo, je bila velika zasluga znanega planinca in advokata dr. J. C. Oblaka. Tedaj je pričel Born tožiti tudi advokata, češ da je žalil spomin njegovega očeta, ker je trdil, da je kot velepo-

sestnik dobil to zemljo od kmetov z zvijačo in pod pritiskom. Ker je dr. Oblak tudi to dokazal, je Born izgubil še to pravdo. Sicer pa ni Born nagajal samo na tej poti. Tožaril se je tudi za pot prek Prevala na Begunjščico in ravno tako za pot na Zelenico."

O lastniku imena, po katerem je poimenovan najbolj priljubljen kot v koči na Zelenici, je na strani 26 tudi zapis v knjigi o zgodovini tržiškega smučanja "75 let smučarskega športa v Tržiču" (Smučarski klub Tržič, 1998): Po odprtju koče je prišlo med lastniki koče in baronom Bornom (Fritz Born, op. a.) z Ljubelja do sporov. Born je očital smučarjem plašenje divjadi v lovskem revirju. Spor je leta 1932 dobil sodni epilog z izrekom sodbe na kraju samem, na Zelenici. Smučarje je v sodnem epilogu zastopal dr. Aleš Stanovnik iz Kranja. Ko so se vsi prisotni na sodnem procesu s sodnikom vred vzpenjali proti Zelenici, jih je tik pod sedlom pozdravil trop gamsov z malimi kozlički kot v posmeh Bornovim trditvam. Pašno skupnost

Ravnatelj Meščanske šole in predsednik tržiške podružnice SPD Albin Jalovic je v tridesetih letih prejšnjega stoletja bil boj za pravice slovenskih planincev z baronom Bornom z Ljubelja.

Fricov kot - kako mladim planincem pojasniti kdo je bil Fric?

Smokuč je prišel na Zelenico zastopat osemdesetletni smokuški očanec kar z Dobrče, kjer je bil tisto leto pastir. Primahal jo je peš, čez planino Preval in Begunjščico. Tik pred začetkom sojenja je vpricho sodnika in Borna vprašal smučarje: "Fantje, kje moram reči, da gre meja?" Born je tožbo izgubil.

Velja, da so se graditelji nove zeleniške kočice, predvsem PD Tržič, med gradnjo ubadali z velikimi, včasih skoraj nerešljivimi finančnimi problemi. Vsaka pomoč pri gradnji je bila dragocena in v donacijo za kočico so se vključili tudi potomci Friderika - Frica Borna z njegovo nečakinjo gospo Ortnerjevo na čelu. Donacija Bornovih je prišla iz kapitala denacionalizacije obsežnih gozdov pod Košuto, kjer z novimi-starimi lastniki naravovarstveniki v vseh primerih niso najbolj zadovoljni: primer planina Dolga njiva!

Ne glede na težave graditeljev in darežljivost Bornovih, pa se vseeno postavlja častno vprašanje - si je Fric (Friderik Born) svoj kot na Zelenici res zaslužil, predvsem na tako vpadljivem in častnem mestu? Si lahko zamislimo

težave, prave boje z baronom Fritzem Bornom, ki so jih morali bojovati za planinske in smučarske pravice nekdanji odborniki SPD Tržič, v tistih letih pod predsedovanjem Albina Lajovica in Josipa Polaka. Se z denarjem - donacijo lahko kupi prav vse, tudi povsem drugačna podoba zeleniškega Frica in potlačena čast domačega planinskega društva? O tem bi se morali vprašati nasledniki podružnice SPD Tržič. Ne nazadnje - gre za nacionalni ponos in čast - bi se o primeru morala izreči tudi sedanja slovenska planinska organizacija, če ne kar njeno častno razsodišče.

Poimenovanje Fricovega kota v koči na Zelenici resda lahko obrnemo tudi na drugo plat. Recimo, da je donacija Bornovih za novo kočico nekakšen "odpustek" tržiškim planincem in smučarjem za težave, ki jim jih je povzročal stric Fric. Zagotovo jim gre za pomoč zahvala z opombo nekje na ali v koči, lahko tudi prav v obravnavanem kotu. Vendar s skromnejšim pomnikom, s kakršnim se ob podobnih primerih navadno navedejo dobrotniki.

V pogoreli zeleniški koči je bil za nekdanjo krušno pečjo Tinčkov kot, v spomin na enega izmed smučarskih kraljev Zelenice Tineta Muleja. Koliko sledi so Zelenici zapustili še Frenk Čarman, oskrbnik prve "Jocifove" smučarske kočice na Zelenici in prvi jugoslovanski prvak v slalomu leta 1933. Ali pa morda tržiška smučarska legenda Janez Štefe - Zavrotar, partizan s pištolo za pasom na skakalni tekmi januarja 1945 v Cerknem. Pa avtor ponarodele pesmi o Zelenici, alpinist Marjan Perko. Plejada tržiških smučarjev - bratje Lukanc, Kermelj, Križaji do Bojana Križaja in Andreja Jermana, ki sta v svetovna asa zrasla na Zelenici. Ne nazadnje tudi lepega čevljarja na Zelenici skoraj ni več, niti ne več ponosnih kozorogov, nekdanjih kraljev zeleniških melišč. Morda bi si vsi naštetih, pa nemara še kdo, bolj zaslužili svoj kot v zeleniški koči kot zgolj z denarjem kupljeni napis z imenom. Če nam je Slovencem, slovenskim planincem, vendarle še kaj do časti in ponosa?

Janez Kavcar

Nov planinski Dom na Zelenici, tretja zeleniška postojanka doslej

LUK
LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

LUK-promotor vseživljenjskega učenja
Tel.: 04/280 48 00, www.luniverza.si

ZNANJE ZA NOVE PRILOŽNOSTI NACIONALNE POKLICNE KVALIFIKACIJE - NPK

Z NACIONALNO POKLICNO KVALIFIKACIJO
do NOVEGA POKLICA in VEČJIH ZAPOSLOTVENIH MOŽNOSTI.

- **SOCIALNI OSKRBOVALEC NA DOMU**
- **KNJIGOVODJA**
- **RAČUNOVODJA**
- **MASER**
- **VIZAŽIST**
- **POMOČNIK KUCHARJA**

in ostali NPK, na osnovi vaših želja

- Izvajanje postopkov za preverjanje in potrjevanje znanja za NPK
- Možnost pridobitve certifikata za opravljanje poklica

Dve zgodbi, dve usodi

Oba že dolga leta uživata v folklorni dejavnosti, prek katere sta se spoznala in si naredila poročna prstana. Tudi letošnje leto jima bo ostalo v lepem spominu: Bojanu Knificu kot avtorju knjige *Folklornikom s(m)o vzeli noše*, Metki Knific pa zaradi vodenja pevcev ljudskih pesmi pri KUD Triglav in KD FS Karavanke. S Folklorno skupino Karavanke so letos upihnil 45 svečk.

Tržičan Bojan Knific se je hodil ženit v Smokuč pri Žirovnici. Bodoči soprogi Metki, tedaj še Možina, je celo sešil poročno obleko in to točno tako, kakršno si je želela. "Moja mama je bila priučena šivilja, jaz sem čisti samouk.

V Tržiču sem učil otroško skupino in na nekem seminarju so me prepričali, da obleke, ki jih nosijo otroci v tej skupini, sploh niso prave. Poglobil sem se v knjige, v kroje, navodila in se lotil šivanja. Prvi izdelek je bil "še kar", po-

tem so bili tudi boljši," je razložil **Bojan Knific** in šaljivo, a čisto po resnici dodal, da dosledno ne šiva več: "Z izjemo strganih štumfov (smeh)." Kar petnajst let je šival za Folklorno skupino (FS) Karavanke, na Gorenjskem sta bila

Metka in Bojan Knific. Da jabolko ne pade daleč od drevesa, dokazujeta tudi njuna štiriletna hčerka Živa in sedemletni sin Vid. Živa se je pred kratkim odločila, da bo plesala, Vid pa je odločno povedal, da plesal že ne bo, ampak bo raje igral harmoniko. In pri tem je vsaj za zdaj tudi ostalo. / Foto: Tina Dokl

kar nekaj let skupaj z Jožico Šmid iz Kranja vodilna izdelovalca folklornih kostumov.

Danes je Bojan Knific samostojni svetovalc za folklorno dejavnost pri Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti. Nazadnje se je temeljito posvetil predelavi svoje doktorske disertacije v knjigo *Folklornikom s(m)o vzeli noše*. "Knjiga ima tri dele. Najbolj ključne so terminološke opredelitve, kjer sem poskušal predstaviti, kako so se od Trubarja naprej spreminjali izrazi v zvezi z oblačenjem, od gvanta do noše, ki se je pojavila sorazmerno pozno, v 18. stoletju. Drugi je zgodovinski del, v katerem sem predstavil kostumiranje folklornih skupin v različnih obdobjih vse do danes. V tretjem delu sem obravnaval različna vprašanja, denimo kje se pojavljajo folklorni kostumi. V glavnem je šlo za analize publikacij, ki jih izdajajo folklorne skupine, največ pa je bilo izkušenj s folklornih prireditev; več kot sto prireditev sem si ogledal in jih analiziral. Knjiga je v prvi vrsti namenjena folklornim skupinam, verjamem pa, da bodo bogato slikovno gradivo, povzetki in komentarji k fotografijam pritegnili tudi druge bralce," je povedal Knific, ki je izdal tudi knjigi *Markova herbija* in *Ko v nošo se odnemem*. "Ko sem prišel v službo na Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, sem vpeljal revijo *Folkornik*. Do letos smo izdali sedem števil, namenjena pa je tako folklornim skupinam kot vsem ljubiteljem ljudskega izročila," je dodal Knific.

Da bom plesala v folklorni skupini? To pa že ne.

Bo že držalo, da ženska drži pokonci tri vogale. Metka Knific je soproga, mamičica, direktorica Ljudske univerze Tržič, predsednica Zveze kulturnih dejavnosti Tržič, pevka pri skupini Katice, vodja pevcev ljudskih pesmi pri KUD Triglav in KD FS Karavanke. Napoveduje na prireditvah, tako bosta desetega decembra z Robijem Svetino vodila prireditev ob dvajsetletnici folklorne skupine Triglav. Predava na seminarjih v okviru JSKD, Zavoda RS za šolstvo in Šoli za ravnatelje. Je tudi ena od šestih strokovnih spremljevalk v Sloveniji za otroške folklorne skupine. Ob vsem

tem pa budno spremlja, kaj bo povedal soprog. "Pa ne da bi povedal preveč, običajno o sebi pove premalo (smeh)," je dejala **Metka Knific** in nadaljevala: "Približno deset let sva z Bojanom vodila skupine pri KD FS Karavanke, najprej mladinsko, potem odraslo. Dva-krat smo bili na državnem srečanju. Danes nimava več toliko skupnih folklornih užitkov, ker sva oba precej vpeta v službene dejavnosti. Lahko pa povem, da smo s pevci KUD Triglav in KD FS Karavanke šestega novembra imeli odmeven samostojni koncert v dvorani v Križah. Pod naslovom *Tri zgodbe, tri usode* smo predstavili šestindvajset pesmi, izključno ljudske. Te tri zgodbe so ločili sodobni instrumentalni in plesni trenutki." Soprog je k temu skromno dodal: "Jaz samo posredujem, če je treba (smeh). Ne, Metka v resnici s pevci dela sama."

Metka Knific je dolga leta plesala pri FS Triglav s Slovenskega Javornika. "Tam sem začela kot sedmošolka, ne da bi si to takrat želela. Mami in ati sta plesala pri FS Triglav in sem rekla, da jaz pa že ne bom. Mami je zbolela in sem mogla vskočiti, potem sem bila pa vedno bolj vpeta v to dejavnost," je razložila. Leta 1996 je prišla v Tržič zaradi Bojana in kot je še povedala: "Poleg vpetosti v

vodenje folklorne skupine pri KD FS Karavanke sem imela še dodatne pevске vaje, najprej ločeno za KUD Triglav in za FS Karavanke, potem pa smo se leta 2007 združili v eno skupino, v kateri prepevamo ljudske pesmi. Povprečna starost pevka in pevcev je slabih triindvajset let."

Kakšno leto bolj bogato, kakšno bolj sušno

"Lahko rečem, da je folklorna dejavnost na Gorenjskem razvita. Kar se tiče produkcije, je kakšno leto bolj bogato, kakšno bolj sušno, je pa veliko skupin, ki dobro delujejo, tako otroških kot odraslih. Na Gorenjskem smo imeli nekaj izjemnih vodij zlasti otroških folklornih skupin, kot sta Jožica Debeljak v Kranju in Malči Možina na

Bojan Knific z avtorskim delom *Folklornikom s(m)o vzeli noše*. / Arhiv družine Knific

Razlika med folkloristom in folklornikom

Bojan Knific: "Folklorist je znanstvenik, ki raziskuje folkloro. Folklornik pa označuje člana folklorne skupine. Se pravi, da v folklorni skupini plešejo folklorniki, ne folkloristi."

Breznici," je podaril Bojan Knific. "FS Karavanke se lahko pohvali, da ima že dolga leta čez sto članov, najmanj tri otroške skupine so vedno v društvu," je dejala Metka Knific, soprog pa še: "Tradicija delovanja otroških skupin v Trziču je zelo močna nekje od sedemdesetih let prejšnjega stoletja naprej. Prvo je vpeljala Ljuba Nadišar."

Folklorne skupine na Gorenjskem so se začele razvijati predvsem po drugi svetovni vojni. "Po vojni so se gorenjske folklorne skupine dosledno, kar se oblačenja tiče, vezale na tako imenovano gorenjsko narodno nošo. To je bila osnova. Pri tej preobleki nekatere skupine vztrajajo še danes, kot na primer skupine v Bohinju, na Bledu, v Škofji Loki, Komendi, Kamniku ... Nekatere druge skupine so šle po drugi poti, saj se je v devetdesetih letih pogled na to, kako naj bo folklorna skupina oblečena, spremenil. Raziskave so namreč pokazale, da so se Gorenjci oblačili drugače, da se je narodna noša razvila v meščanski družbi, ne v kmečki. Na Gorenjskem je prevladalo, da naj bodo folklorne skupine oblečene tako, kot so bili oblečeni kmeč-

ki ljudje v prvi polovici 19. stoletja. S tem so začele skupine, kot so Triglav, Karavanke, Ozara, in sočasno razvijale novo pot: folklorne kostume, ki niso narodne noše. Narodna noša je bila že od začetka preobleka za posebne priložnosti, z njo so meščani najprej pokazali: mi smo Slovenci. To je bistvena funkcija narodne noše. Niso pa v teh narodnih nošah plesali, razen izjemoma in tako naj bi bilo še danes. Folklorna skupina iz Preddvora se je pred kratkim odločila, da pokaže, kako so se oblačili pred prvo svetovno vojno," je dejal Knific in poudaril, da je naloga folklornih skupin tudi ta, da vzgajajo občinstvo: "Če znanost pride do novih spoznanj, je prav, da se ta spoznanja prenesejo tudi na ljubitelje in da ti ljubitelji po svojih močeh prispevajo, da se širi to vedenje."

Ne po starem ne po novem

Zanimivo pa se pevke in pevci pri KUD Triglav in KD FS Karavanke, ki jih vodi Metka Knific, oblačijo povsem sodobno. "Bojan pravi, da sta ustrezni dve različici: ali smo oblečeni po sodo-

bnih merilih ali pa se kostumiramo tako, kot so bili v preteklosti. In če folklorna skupina poustvarja pretekli način oblačenja, smo mi želeli biti malce drugačni, sodobni," je povedala Metka Knific, Bojan Knific je k temu pojasnil: "Kar okrog 250 skupin je na Slovenskem in še pred leti je bila polovica od njih preoblečena v "maškare". Malo so se oblekli po starem, pa so dali od stare mame kiklo gor, pa en fertoh, pa ruto in moderne čevlje. To ni bilo ne po starem ne po novem. Dosledno smo jih začeli usmerjati ali v sodobno ali preteklo, kar pomeni s čevlji, ličenjem in frizuro vred. Velikokrat sem tudi že poudaril, da je problem s šolanjem naših modnih oblikovalcev. Mogoče se je v zadnjih letih to za odtenek spremenilo na bolje, ampak res za odtenek. Do pred kratkim v okviru šolanja študentje niso dobili skorajda nobenega podatka o tem, kako so se oblačili Slovenci v preteklosti. Pri predmetu zgodovina oblačenja dosledno študirajo, kako so se oblačili Egipčani, Rimljani, Feničani, Grki, podrobno obdelajo srednji vek do sodobnosti, ko bi

Prepusite se svetu pravljic, ki bo tudi v vas prebudil otroka. Najlepše pravljice bratov Grimm, kot so: Volk in sedem kozličkov, Janko in Metka, Pepelka, Rdeča kapica, Trnuljčica, Sneguljčica in Žabji kralj že čakajo na vas ob čudovitih ilustracijah češkega slikarja Adolfa Borna. In ne pozabite: knjiga je vedno prava izbira za darilo.

Knjiga je izšla ob 200-letnici prve izdaje.

Redna cena knjige je 24,90 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **19 EUR** + poština.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

LAJŠANJE BOLEČIN NA NARAVEN NAČIN

Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu

15€
+ poština

Varna in učinkovita samopomoč pri pogostih bolezenskih težavah. Popolni priročnik za lajšanje bolečin na naraven način je verodostojen in celovit vodnik po številnih oblikah naravnega lajšanja bolečin, ki so na voljo. Ublažite bolečine na naraven način s hitrimi in učinkovitimi tehnikami. Nazorne ilustracije spremljajo recepture in navodila, kakšni odmerki so primerni za pomoč pri posameznih bolezenskih težavah. Redna cena knjige je 19,90 EUR.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

Nastop pevcev ljudskih pesmi pri KUD Triglav in KD FS Karavanke ob 45-letnici KD FS Karavanke. Skupino vodi Metka Knific. / Foto: Tina Dokl

pa moralo priti na vrsto nekdanje oblačenje kmečkega prebivalstva na Slovenskem, poglavje preskočijo. V času študija tako ne dobijo informacij o oblačilni dediščini Slovencev. Škoda."

"Bojan je rekel, da bo nekoč napisal knjigo tudi o mojem oblačenju. Pravi, da so se včasih ženske poročno obleko še dolgo nosile. Pravzaprav so imele v

življenju precej manj oblek kot danes. Ni mu jasno, da danes ženske potrebujemo nekaj oblek na sezono (smeh)," je dejala Metka Knific, soproga pa je le zamahnil z roko, češ da je temu kriva sodobna potrošniška družba in da so se še "dedci" poženščili. Priznal pa je (smeh): "Kmečki moški so ugotovili, da je ženska tista, ki se v nje-

govem imenu predstavlja z obleko, in konec devetnajstega stoletja sprejeli tridelno moško obleko, ki jo danes še največ nosijo za praznje priložnosti." O tem, kdaj so se začele pojavljati moške spodnje hlače pri narodnih nošah, pa tudi moški poznavalci še danes niso rekli zadnje besede ...

Suzana P. Kovačič

SLOVENIJALES

www.slovenijales-trgovina.si

Poslovalnice: Vižmarje Plemljeva 86
 Ribnica Obrtna cona Ugar 40
 Črnuče Brnčičeva 45
 Hoče Miklavška cesta 55
 Šenčur pri Kranju TC Cubis, Posl. cona A2
 Murska Sobota Markišavska 9

OPREMITÉ VAŠ DOM S POHIŠTVOM, IZDELANIM PO VAŠIH ŽELJAH!

KAKOVOSTNA IZDELAVA V SLOVENIJALESOVIH MIZARSKIH DELAVNICAH - HITRO IN UGODNO!

- izdelava vseh vrst pohištvenih kosov: omare, regali, postelje, predalniki, kuhinje itd.
- pohištvo poljubnih mer in oblik
- pestra izbira barv in pohištvenih dodatkov
- dostava in montaža pohištva

Nudimo vam možnost **BREZOBRESTNEGA KREDITA** do 24 mesecev*

GOTOVINSKI POPUST
 Nakup v vrednosti od 200 do 399 € **2% popust**
 Nakup v vrednosti 400 € in več **4% popust**

Slovenijales Trgovina d.o.o., Plemljeva 8, 1210 Ljubljana Šentvid

*Stranka plača stroške odobritve in zavarovanja kredita. Primer izračuna: znesek kredita 2.000 €, doba vračanja 24 mesecev, skupni stroški kredita 52,40 €, začetna mesečna obveznost 83,33 €, EOM 2,48%. Izračun je informativne narave, izdelan dne 13.9.2011, pod pogoji, veljavnimi na dan izdelave. Efektivna obrestna mera se lahko spremeni, če se spremenijo stroški odobritve in zavarovanja.

Neznana Bosna in Hercegovina

Oktober 2011. Možnost, da obiščem Sarajevo, se je pojavila prav iznenada. Kolegica iz Maribora me je obvestila, da Turistična organizacija mesta Istočno Sarajevo vabi na vsakoletno srečanje turističnih delavcev iz tujine, kjer predstavijo novosti, ki bi jih radi prodali turističnim agencijam. Z veseljem sem sprejela.

V četrtek zgodaj zjutraj smo odrinile iz Maribora: dve Ljubljanki in Mariborčanka. Prav pogosto se ne vozim od Maribora proti Zagrebu in imela sem občutek, da smo dobesedno "paddle" mimo Zagreba dalje proti Slavoniji. Klepet na poti je skrajšal razdaljo in prav kmalu smo se znašle na meji z Bosno v smeri Banjaluke. Prijazni policisti in cariniki na hrvaški in bosanski strani so zelo lepo sprejeli žensko "delegacijo".

Cesta se je sredi dneva vedno bolj polnila z vozili, pojavljala so se dela na cesti, včasih smo prehiteli še kakšen vprežni voz, vseskozi smo poskusile upoštevati omejitve hitrosti ...

V Sarajevo smo prispele z zamudo in skupaj z dežjem. Tukaj zamuditi ni tak greh, posebno še, če gre za ženske, pa še Slovenke po vrhu! Hitro smo našle hotel, vpadljivo stavbo Radon Plaza. To je največji hotel v BiH, ki so ga odprli sredi letošnjega septembra. "Za ogled hotela bo še dovolj časa," so nam rekli gostitelji srečanja, zato sva se z ljubljansko kolegico hitro namestili v razkošno sobo. Najina mariborska kolegica se je za družbo že pred tem dogovorila ... Jahorina. Za prvi popoldanski podvig v megli in dežju smo se toplo oblekli. Olimpijske igre leta 1984 so temu okoliščini pustile lepo dediščino. Po olimpijadi je bilo organiziranih še veliko izle-

tov in zimskih počitnic na območju Jahorine, saj so bili objekti in tehnika za tiste čase enkratni. Pa je prišla vojna, ki je prav ta predel zelo prizadela. Tako ljudi kot tudi objekte. Spreten šofer avtobusa nas je dostavljaj od hotela do hotela, mi pa smo si ogledovali, kaj vse so turistični delavci pripravili za prihodnjo sezono. Kdaj pa kdaj smo ob cesti videli še kakšno ruševino v megli. "To so objekti, ki čakajo na sanacijo ali rušitev," so nam razlagali domačini, pa tudi lastniške zadeve še niso rešene. "Ko pade sneg, se večina tega ne vidi," so dodali ... Ja, verjetno res, saj sneg na tem področju običajno ne skopari!

Hotel Old Town pod Unescovo zaščito

Old Town, sprejemnica

Uživali smo na toplem in gledali projekcije o zanimivih in urejenih hotelskih objektih z lepimi sobami, izbrano opremo, bazeni, whirlpooli, savnami, bogato obloženimi mizami in ugodnimi cenami ... vse to na platnu. Seveda smo nekaj od tega tudi videli in je bilo res lepo urejeno, moram priznati! Marsičesa pa mi preprosto ni uspelo videti, saj sem večkrat pobegnila na svež zrak, mimogrede pa pri točilnem pultu popila kozarec odlične, naravne vode. Kajenje je seveda dovoljeno in kadilci (skupaj z nekadilci!) so v hujši megli, kot je bila ta dan zunaj. Za vodo pri naših gostiteljih pa velja, da "še za v čevelj ni dobra"; vse druge alkoholne in brezalkoholne pijače so nam stregli natakariji, jaz pa sem si - če sem hotela kozarec navadne vode - z njo postregla kar sama!

Ko smo se počasi pomikali nazaj proti Sarajevu, smo z žalostjo ugotavljali, da bi se nam veliko bolj prileglo sonce, ki je do nekaj dni nazaj neusmiljeno pripekalo. Ob vrnitvi v naš hotel je bila zunaj že tema. V času odsotnosti so nama s kolegico zamenjali sobo - prejšnja je bila v četrtem nadstropju in je imela zavidljiv razgled prav na delno porušeno stavbo, še vedno vso ožgano in prazno, za katero so kasneje povedali, da z lastniki še ni razčiščeno, kdo jo bo porušil ali renoviral. Do

Modrina neba in Neretve

Sarajevo zvečer

Gostović - reka

Počitniška hišica pod Tajanom

takrat pa jo bodo gledali turisti iz svojih - res lepo urejenih - sob. Nov pogled s hotelskega okna je bil tokrat lep. Večer je potekal, kot se spodobi na podobnih dogodkih. Prispeli so mestni veljaki, pomembni za turizem predela Sarajeva (mesto se deli na muslimansko-bosanski in srbski del) in v zanosu vsem prisotnim razlagali, kako se bodo gostje pri njih dobro počutili. Vmes pa so nekateri gosti trkali s polnimi kozarci, drugi pa srebali že malo ohlajeno juho, ki so jo natakariji servirali med govori ... Večer se je zame zelo hitro končal, saj so že med juho tako domačini kot tudi marsikateri gosti, ki so izkoristili priložnost, neusmiljeno kadili. Še nekaj domačih na-

pevov, kasneje tudi ples, jaz pa sem utonila v spanec v sobi brez možnosti, da zadiham svež zrak. Razumem. Stavba ima prek 15 nadstropij in odpiranje oken nikakor ni varna zadeva. Sicer pa so hotelske sobe velike okoli 25 kvadratnih metrov in opremljene razkošno, kopalnica je velika kot soba v bloku ... Ekstremi so tukaj resnično doma!

Drugo jutro je bila presenečenje zajtrkavalnica v 15. nadstropju, ki se na višini 70 metrov vrti, tako da med zajtrkom vidiš vse, kar je naokoli: mesto, začetek podeželja s planinami v ozadju ... Le posnetek, narejen skozi posebna stekla, je bil malce nenavadno obarvan - sivo modro ... Pogled v jutranjem

soncu na to okolje je bil zelo lep, pogrešala sem le napis "Kajenje prepovedano". Pred kadicli pa se tu žal ne moreš nikamor umakniti.

Iz napovednika je bilo mogoče sklepati, da bomo dan preživel v naravi, pričakovali smo hojo v športnih copatih in športnih oblačilih. Iz prtljage v hotelu smo vzeli le najnujnejše, bolj pametni pa so vzeli s seboj kar vso prtljago. Po dobri uri in pol vožnje smo se pripeljali v Park prirode Tajan. Tajan je sicer planota, turistični delavci pa so našli odlično razlago tega imena, seveda v angleščini: Tourism, Adventure, Joy, Attraction, Nature ... Za prenočevanje so nam odstopili svoje lastne male počitniške hišice. Odložili

Manjka še čelada

Priprave na spust

In bilo je kaj videti...

smo prtljago in se hitro vrnili na zbirno mesto. Pohod se je pričel v bližini izvira reke Gostović, ki se kasneje izliva v reko Bosno. Tu blizu naj bi nastalo malo jezero, kjer bi se pričela pot proti Pečini, za katero seveda do tistega trenutka še nismo vedeli, da sploh obstaja. Niti opazili nismo, da se je del naše ekipe pripeljal s kombijem, na katerem je bil napis "speleologija ... alpinizem". Ko smo se ustavili na razmočenem predelu, že takrat polnem blata, so fantje iz kombija začeli deliti čelade.

Fantje so se preoblekli v jamarske kombinezone. Jaz sem se glasno uprla, da po tem blatu ne bom hodila v športnih copatah. Negodovanje mi je prisluzilo kombinezon in planinske čevlje kar pravšnje številke, mojim kolegicam pa vsaj čevlje. Tako smo se podali skozi gozd po poti, ki še ni bila niti točno določena, ki se je vedno bolj dvigala, in nekateri, oblečeni za ravninsko pot, so že obupavali. Končno smo se ustavili pred jamo, v kateri smo v daljavi videli le svetlobo dveh ali treh plinskih svetilk naših prvih

kolegov, ki so se že spuščali v jamo. "Pa menda ne gremo sem notri?" sem vprašala. Gospod, prijazen speleolog, ki mi je posodil kombinezon, me je spodbudil, da sem se lotila podviga. Raje ne bom razlagala, kam in kako smo se spustili. Pri vsem znanju o tem, kako je treba turiste zavarovati na potovanju, smo se v jamo spustili na lastno odgovornost in bilo je tako mamljivo, da se ni bilo mogoče upreti! Adrenalin je deloval v duhu: "če sem prišla do tu, grem še naprej", in sem se spustila s kolegi in speleologi kakih šestdeset metrov globoko v neznano. Neznano seveda za nas, obiskovalce. Vendar, kot so nam povedali poznavalci, bodo do prihodnje sezone pripravljene na predstavitev. V jami je bilo že pri šibki svetlobi plinskih svetilk kaj videti! To je bila manjša jama, še neurejena in nerazsvetljena, razsežnosti niti niso bile še vidne, a meni se je zdelo še lepše kot sprehajanje po kakšni znani veliki jami! Preživeli smo nepozabno uro v spremstvu speleologov, ki so bili ves čas v pripravljenosti ... Zahvalila sem se jim za opremo, v kateri

nisem bila videti kot manekenka, pa vendar sem bila vsaj malo bolj zaščiten kot drugi! Bolečina v hrbtenici, ki me že kar nekaj časa spremlja, je takrat minila in v dolino sem prišla med prvimi. Bila sem ponosna sama nase, čeprav mi je večkrat prišlo na misel, kaj bi bilo, če bi ... Mislim, da je bilo to popoldne, ki smo ga preživeli v Srednji pečini, kot so jo poimenovali speleologi, osrednja točka našega štiridnevnega potovanja. Nič na poti v naslednjih

NAJ BO VAŠA BOŽIČNA FOTOGRAFIJA LETOS A3, V BARVAH.

PRIDOBITE
141%
PREDNOST

www.brother.si/141

brother
at your side

knjigarna in papirnica
ognjišče

v Kranju, na Koroški cesti 19 (ob Gimnaziji)

ponedeljek – petek	8.00 - 19.00
sobota	8.00 - 12.00
nedelja in prazniki	zaprto

Bližajo se prazniki!

V knjigarni Ognjišče v Kranju vas pričakuje bogata ponudba jasličnih figur, voščilnic, dekorativnih predmetov, knjig in daril za vse priložnosti.

Vabljeni!

Ohranjen manjši most v Mostarju

dneh ni moglo več preseči teh občutkov s spustom v jamo! Vrnitev v hišice in kasneje skupna večerja so naredili pravo razpoloženje. Hrana je bila izredna, postrvi iz gorskega potoka so bile odlične, pa kozarec vina - tokrat hrvaškega - se je tudi prilegel. S kolegi smo se zapletli v zanimiv pogovor in čas je minil kar prehitro! Spanje v hladnih lesenih hišah z vonjem po gozdu je bilo prijetnejše kot tisto v luksuznem hotelu!

Naslednji dopoldan nas je čakala vrnitev v Sarajevo, na poti pa še srečanje s piramidami pri kraju Visoko, o katerih smo že kar nekaj slišali. Peljali so nas v tunele, ki so povezani s piramidami, nam predstavili projekte znanih arheologov, prejeli pa smo tudi nekaj novega materiala Fondacije Arheološki park piramide sonca. Piramide v Bosni so že kar nekaj časa posebna znamenitost in zadala sem si nalogo, da do prihodnjic pregledam prejeti material in se pustim poučiti o tej znamenitosti, ki razburja strokovno in laično javnost.

Ogledi ta dan še niso bili končani. Hiteli smo mimo Sarajeva še v Konjic, slikovito mesto ob reki Neretvi v smeri Mostarja. V vodstvu vojaškega objekta Nuklearnega bunkerja, imenovanega Titov bunker (grajen od 1953 do 1979), so nas pričakovali ob 15. uri. Pred vhodom v objekt smo stali točno ob uri - vojska je pač vojska! Okoli nas ni bilo videti ničesar, kar bi pritegnilo našo pozornost. Predstavitev, ki nam jo je pripravil oficir tamkajšnje vojske, nas je prepričala o nasprotnem. Vstopili smo skozi kovinska vrata v

božično
novoletni
koncert

PO DOMAČE
na KRANJSKEM RADIU v živo

ČUKI,
MODRIJANI,
SUHA ŠPAGA,
PODOKNIČAR,
IVAN HUDNIK,
VESELI SVATJE,
ALPSKI KVINTET,
VESELI BEGUNJČANI,
NATALIJA VERBOTEN,
HOTAVELJSKI KVINTET,
ansambel NOVI SPOMINI,
tamburaški orkester FD Kranj in
PIHALNI ORK. ALPLES ŽELEZNIKI

RADIO KRANJ
97,3 MHz

15. DECEMBER
2011 ob 20h

Biotehniški center
Naklo, Strahinjški trg 99

Vstopnice že v prodaji na Radiu Kranj

<http://pdk.aokranj.com>

Kranj, športna dvorana Zlato polje,
2., 3. in 4. dec. 2011

Pester spremljevalni program:

- ~ razstava fotografij s plezalno tematiko,
- ~ projekcija filma Sfinga,
- ~ gorniška in plezalna literatura,
- ~ oprema po še posebej ugodnih cenah,
- ~ otroški kotiček in še kaj.

VSTOPNINE NI !

pdk
plezalni dnevi kranja
2011

AO
KRANJ

SFINGA

Gorenjski Glas

steni hriba in si z zanimanjem ogledali to neverjetno grajeno zaklonišče, urejeno za popolno bivanje. Predsedstvo takratne Jugoslavije bi v njem preživel tudi nuklearni napad! Objekt bo kmalu odprt tudi kot turistična zanimivost za skupine.

Temnilo se je že, ko so nam kolegi predstavili program večera. Ljubljanki pa raje hitro v tramvaj, ki je imel postajo prav pred hotelom, saj sva želeli ta čas raje izkoristiti za večerno Sarajevo in se odpravili v mesto. Tramvajska proga, dolga kar nekaj krepkih kilometrov, povezuje Ilidžo, kjer izvira reka Bosna, s starim mestnim jedrom Sarajeva. Prijeten večer me je spomnil na sedemdeseta in osemdeseta leta prejšnjega stoletja, ko smo se večkrat podali v Sarajevo in kjer se je na Baščaršiji, tako kot se še danes, odvijalo glavno mestno življenje! Vozili sva se mimo novih trgovskih centrov. Prijazna gospa, ki je slišala najin pogovor, nama je za vsako trgovino posebej povedala, kje se kaj dobrega kupi, in tudi svetovala, kje bova izstopili in imeli

najboljše možnosti za hrano in ogled. Kasneje sva na pešpoti poslušali glasbo iz posameznih lokalov in si ogledovali, kam naju bo vonj odnesel. Namenili sva se na zeljanico in burek točno v lokal, kjer ni bilo cigaretnega dima niti se ni točil alkohol ... Lastnik lokala, ki je mirno bral časopis, je sedel točno pod sliko, kjer so se s fotografije smejali slovenski politiki.

Na Miljacki je bilo nekaj mostov lepo razsvetljenih in spomnila sem se na članek, ki sem ga prav pred kratkim prebrala. Štirinajst mostov, ki so bili v članku opisani, se je v preteklosti bohotilo čez to kratko reko, ki se vije skozi mesto in okolico. Vsak od njih pa ima tudi svojo zgodovino!

Čeprav že v temi, sva hiteli nekatere razsvetljene veličastne objekte fotografirati. Po dveh urah pohajkovanja po starem delu Sarajeva, ko se je pravzaprav šele začelo pravo večerno življenje, sva se vrnili v hotel.

Zadnji dan nas je čakal še izlet v Mostar. Odpeljali smo se skozi Konjic po dolini reke Neretve, ki me je znova

očarala. Naredila sem še nekaj pokrajinskih posnetkov za svoj arhiv in že smo bili v Mostarju. Lepo, staro zgodovinsko mesto iz časov Otomanskega imperija, Avstro-Ogrske, Kraljevine Jugoslavije in naše SFR Jugoslavije ... Le znameniti kamniti most je nov. V eni izmed prodajaln spominkov je prodajalec tujcem ob projekciji filma o Mostarju razlagal o starem mostu in dogajanju med zadnjo vojno. Spomnila sem se rušenja mostu, kar smo lahko spremljali prek TV-ekranov. Vem, da sem se tisti trenutek zjokala. Vendar, danes je vse tako, kot je bilo: veliko turistov, sprehodi čez most, slikanje, pa tudi najbolj pogumni še vedno skačejo v vodo ... Le pristnih domačih izdelkov skoraj ni več. Najdeš pa enake, kot jih kupiš v Neaplju, Londonu ali na Tajskem ... Tudi to je turizem.

Še ogled lepega manjšega hotela Stari grad ali Old Town, ki je sedaj pod Unescovo zaščito in kamor bi z veseljem pripeljala popotnike. Poleg lepo opremljenega hotela in prijaznih lastnikov smo uživali tudi ob dobri hrani.

GG | IZLET / 17. IN 18. DECEMBRA 2011

PREDPRAZNIČNI SALZBURG

Ujemimo čarobnost predbožičnega časa in se skupaj za dva dni odpravimo odkrivati praznično okrašeni Salzburg.

1. dan: Odhod avtobusov z avtobusne postaje v Škofji Loki ob 6. uri, z avtobusne postaje v Kranju ob 6.20. Vožnja mimo Radovljice in Jesenic (možni vstopi potnikov) skozi karavanški predor do Salzburga. Po prihodu sprehod po mestu in ogled nekaterih znamenitosti tega lepega starega mesta: MOZARTOV TRG Z MOZARTOVIM SPOMENIKOM, REZIDENČNI TRG Z VODNJAKOM IN REZIDENCO, STARI TRG, MESTNA HIŠA, TRGOVSKA ULICA GETREIDEGASSE Z MOZARTOVO ROJSTNO HIŠO, VON KARAJANOV TRG S KOPALIŠČEM ZA KONJE IN PREDOROM NEUTOR, FRANČIŠKANSKA CERKEV, KATEDRALA. Popoldne prosto za uživanje med stojnicami božičnega sejma, povabili pa vas bomo tudi na kozarček kuhanega vina ali punča na eni od stojnic. Pozno popoldne se bomo odpeljali do hotela v okolici mesta. Nastanitev v hotelu in večerja. Po večerji (za tiste, ki se boste za to odločili), prevoz v mesto na večerni koncert na Salzburškem gradu, nato vrnitev v hotel in prenočevanje.

2. dan: Po zajtrku vrnitev v Salzburg in nadaljevanje ogleda mestnih zanimivosti: DVOREC MIRABEL, DVORNI PARK, REKA SALZACH, UNIVERZITETNA CERKEV, SAMOSTAN SVETEGA PETRA S CERKVIJO IN POKOPALIŠČE. Ogledali si bomo muzej v Mozartovi rojstni hiši in se z zobato železnico zapeljali do trdnjave HOHENSALZBURG, v kateri je lep muzej, grad pa slovi po čudovitem razgledu na mesto. Popoldne boste spet uživali na številnih mestnih ulicah in trgih s stojnicami in nešteto možnostmi za nakupovanje spominkov, daril ali slavnihih Mozartovih kroglic. Odhod iz Salzburga ob 16. uri. Prihod v Kranj okoli 21. ure, v Škofjo Loko 20 minut kasneje.

CENA POTOVANJA ZA NAROČNIKE IN BRALCE GORENJSKEGA GLASA: 125 EUR na osebo (izrežite ta oglas in ga ob prijavi prinesite s sabo).

V ceno potovanja je vključeno: prevoz, ogledi, polpenzion v dvo-posteljnih sobah v hotelu 3***, vstopnine, prevoz z zobato železnico, ogledi, kozarec kuhanega vina ali punča, vodenje in organizacija.

Popusti: za otroke 2 do 12 let v sobi z 2 odraslima - 20 odstotkov.

Doplačila ob prijavi: za enoposteljno sobo 28 EUR, za ogled **Schlosskoncerta:** prevoz in vstopnica I. kategorije 35 EUR, prevoz in vstopnica II. kategorije 30 EUR.

Rok za prijave: najkasneje **do 2. decembra 2011** oziroma do zasedbe prostih mest na avtobusu. Priporočamo, da s prijavi pohitite. Organizator izleta je Kompas Holidays.

Povabite svoje najdražje na lep predpraznični izlet in prijetno druženje v skupini na izlet v Salzburg. Potrudili se bomo, da boste z nami prijetno potovali.

Informacije in prijave:

poslovalnica Kompas Kranj (04/2014 261) in Škofja Loka (04/5111 770).

 KOMPASHOLIDAYS **Gorenjski Glas**

Proti Bunkerju...

V Bunkerju

Na sprehodu skozi mesto sem srečala nekaj znancev in mislim, da je ta dan prevladovala v Mostarju kar slovenska govornica. Seveda, v bližini so bile plantaže mandarin in obiranje, ki je pri nas povezano z nešteti organiziranimi izleti.

Vrnitev v Sarajevo je potekala ob pogovorih, kje in kako se bomo spet sre-

čali, saj smo vedeli, da bo takoj po prihodu v Sarajevu slovo. In bilo je, kot smo predvideli. "Hvala, bilo je lepo." "Hvala, opozorili bomo na lepote tudi naše znance, prijatelje, turistične delavce," in nismo nič pretiravali!

Zadnji del poti, vrnitev proti Sloveniji, je bil brez posebnosti, predvsem pa hiter. No, hitrost je po prijaznih besedah

z bosanskimi policisti našo spretno voznico stala le nekaj deset evrov.

Veselim se prihodnjega leta, saj sem prepričana, da nam bodo prijatelji iz BiH zopet pripravili kaj zanimivega. Njihov letošnji naslov BiH na drugi način je bil pravi. Res smo videli ta del dežele čisto drugače!

Dunja Bohorič

28. 10. – 22. 12. 2011

Slika avtomobila je simbolična.

**Bravo
KORONA**

20 GOLDEN YEARS

Nagradni sklad: 33.000 €

tedenska žrebanja: **vsak četrtek** // 22.00
finalno žrebanje: **22. 12. 2011** // 24.00

1. nagrada: Fiat Bravo

Zadenete ga lahko že na enem od tedenskih žrebanj!

Korona, Casinò & Hotel
Vršiška 23, 4280 Kranjska Gora
t 04 587 80 00

www.thecasinokorona.com
www.hit.si |

**HIŠNI ANSAMBEL
AVSENIK**

16. 12. 2011 // 21.00
koncert in tematska pogostitev

**TIROLSKI VEČER IN
DENIS NOVATO**

17. 12. 2011 // 21.30 & 24.00
koncert

20-LETNICA KORONE

23. 12. 2011 // od 21.00
praznovanje z glasbeno skupino, akrobatsko-plesnim spektaklom in voditeljico Lorello Flego

KORONA

20

ZLATIH LET
hit casinos

V TERME DOBRNA Z BREZPLAČNIM PREVOZOM

Ne verjamete? Torej preberite.

V Termah Dobrna smo že lep čas razmišljali, kako ugoditi našim upokojencem, jim približati najstarejše slovensko zdravilišče in hkrati napraviti nekaj dobrega za okolje in prekomerno onesnaženost z avtomobilskim onesnaževanjem.

Odgovor smo našli na sprehodu skozi 200 letni kostanjev drevored, ki nam je podaril pozitivno misel: »Naj se oddih za upokojenca prične tisti trenutek, ko bodo izstopili skozi svoja domača vrata!« Zakaj pa ne?

Povezali smo se s Prevozi Skutnik. Gospod Skutnik nam je prisluhnil in takoj tudi ponudil svoj vozni park za uresničitev ideje. Dogovorili smo se, da bo prevoze vršil od prebivališča gosta (kjerkoli v Sloveniji) do Term Dobrna in nazaj.

Z njegovo prijazno energijo in ostalimi njegovimi dobrovoljnimi šoferji, je prevoz postal pravo malo doživetje za naše goste. Šoferji jim pomagajo naložiti in razložiti prtljago, jim po poti razlagajo o Termah Dobrna, o dogodkih, o turistični ponudbi v

okolici Dobrne, ki jo tudi sami, kot domačini, zelo dobro poznajo. Včasih med vožnjo tudi kakšno veselo zapojejo. Gostje, ki se družijo že med vožnjo, se radi povežejo tudi med bivanjem pri nas, izvedeli smo celo, da se spletajo med njimi tudi bolj globoke vezi. Zakaj pa ne? Tega smo več kot veseli.

In kako vse skupaj poteka?

Program poteka od nedelje (prihod v Terme Dobrna) do petka (odhod iz Term Dobrna). Rezervacijo je možno napraviti preko telefona ali elektronske pošte. Zaposleni v službi rezervacij vam prijazno in podrobno razložijo vsebino programa LEPO JE BITI UPOKOJENEC, ki vsebuje 5 x polpenzion, neomejeno kopanje, vodno aerobiko, jutranjo gimnastiko pod strokovnim vodstvom, 1 x vstop v Deželo savn, živo narodno zabavno glasbo v vinski kleti (torek, sredo) ter bogat animacijski program. In vse to že samo za 188,00 €. Vesela novica je tudi, da kdor koristi ta program, mu doplačila za enoposteljno sobo, sploh ne zaračunamo.

Svoj naslov, kamor vas pride naš

prevoz iskati, nam sporočite. Iz službe rezervacij pa vas en dan pred odhodom obvestijo, ob kateri uri bodite pripravljeni na odhod. Če slučajno pride do zastojev na cesti, vas gospod Skutnik pokliče, da niste v skrbeh.

Enostavno kajne? Pripeljali smo že več kot 2.000 zadovoljnih gostov in vse je potekalo kot dobro namazan stroj. Po petih dneh razvajanja in uživanja v Termah Dobrna sledi šesti dan odhod domov ob 11. uri. Vedno smo veseli pozdrava gostov: »Se kmalu zopet vidimo!«

In že slišimo smeh gospoda Skutnika, ki pravi, da saj gremo samo en krog po naši lepi Sloveniji.

Dobrodošli v Termah Dobrna, vaš avto pa naj kar doma, v garaži ostane.

Andrej Klanjšek, marketing Terme Dobrna
Telefon: 03 78 08 110

Dodatno vas nagradimo

Vsi, ki boste koristili program Lepo je biti upokojenec z brezplačnim prevozom, v hotelu Park, v decembru 2011, boste sodelovali v nagradni igri: podarili bomo program Lepo je biti upokojenec, z brezplačnim prevozom, za eno osebo. Koriščenje nagrade je možno od 10.01.2012 do 31.03.2012.

Pogoj sodelovanja v nagradni igri je, da ob rezervaciji programa navedete kodo: GORENJSKI GLAS.

Žrebanje bo izvedeno pod nadzorom komisije v podjetju Terme Dobrna d.d., dne 05.01.2012. Nagradenec soglaša, da se njegovi osebni podatki objavijo na spletni strani www.termesdobrna.si. Nagrajencu bomo nagrado poslali po pošti na njegov naslov.

PODARITE SPROSTITEV
Razveselite najbližje z
darilnimi boni Term Dobrna.

VESELI DECEMBER V TERMAH DOBRNA

LEPO JE BITI UPOKOJENEC, 5 x polpenzion na osebo že od 188 €
*BREZPLAČNI PREVOZ od vašega doma v Terme Dobrna IN NAZAJ.

PLAČA EDEN BIVATA DVA, 2 x polpenzion za dve osebi že od 130 €
VSAKEMU PARU PODARIMO: 4 x nočitev v hotelu Park.

NOVOLETNE POČITNICE, 1 x polpenzion* na osebo že od 38 €
*Minimalna doba bivanja 2 noči. BREZPLAČNO bivanje za otroke.

BOŽIČNI in SILVESTRSKI PAKET

Terme Dobrna
Naravno zdravilišče

t: 03 78 08 110
www.termesdobrna.si

Turistična agencija
Neckermann

Partner

NOVO!

**EVROPSKI
TURISTIČNI
VELIKAN NA
GORENJSKEM!**

TRGOVSKI CENTER
**SUPERNOVA
KRANJ**
SAVSKI OTOK

www.odisej.net
04 280 3000

NOVO

BIO proizvodi Mlekarnе Vipava

Zavedati se moramo dejstva, da vse, kar krava poje, konča v mleku. Eko prehrana je zato v otroštvu zelo pomembna, ker otroci na kilogram telesne teže zaužijejo več hrane in pijače kot odrasli. Če pijemo eko mleko in mlečne izdelke, ne zaužijemo ostankov močnih krmil, gnojil, hormonov za povečanje mlečnosti, ki se uporabljajo pri pridelavi konvencionalnega mleka.

Ekološko mleko in ekološki mlečni izdelki so najhitreje rastoča skupina ekoloških živil v Evropi.

Vsi bio izdelki imajo zelen listič - znak Evropske unije (EU) za ekološka živila, pod njim zapisano šifro certifikacijskega organa, ki nadzira predelavo ekoloških živil. Zaščitni znak vipavskih bio proizvodov je belo-zelena mlečna kapljica, ki bo poleg že znanega grba Mleko Vipava prisotna na vseh izdelkih te linije. Ekološka oz. bio živila se lahko tržijo in reklamirajo kot eko-bio, če je izdelovalec pridobil ustrezen certifikat, ki dokazuje, da je živilo izdelano po postopkih in iz surovin, kot je določeno v zakonodaji EU za področje ekoloških živil, po strogih zakonih, ki veljajo za vso ekološko verigo od kmeta do končnega potrošnika.

V mlekarni Vipava smo zato pripravili nove bio izdelke, ki sledijo tradiciji in se prilagajajo visokim prehranskim standardom bio izdelkov. Omenjeni izdelki so: • **Bio vipavsko čvrsto kislo mleko**, ki je po svojih lastnostih najbližje kislemu mleku, izdelanemu na kmetiji. Lahko ga uživamo samostojno ali kot dodatek drugim jedem (polenti, prelivom za solate ... itd); • **Bio mlečni namaz**, ki ga lahko uživamo samostojno ali pa ga ponudimo z zelišči, pa tudi z izbranim sadjem kot desert; • **Bio sadna skutka**, ki je obarvana z ekološkimi naravnimi sadnimi sokovi in zgoščena z ekološko rožičevo moko in je posebej primerna za otroke, saj je zdrav in polnovreden obrok. Primerna pa je tudi za odraslo populacijo, saj je bogat vir beljakovin in ima malo maščob.

Kaj pomeni ekološko in kaj bio mleko?

Obe besedi ekološko in bio mleko oz. mlečni izdelki imata isti pomen in sicer:

1. krave molznice so z ekoloških kmetij, ki so del strogo nadzorovane ekološke verige,

2. krmijo jih z ekološkimi krmili, pretežno se pasejo, v hlevu pa se prosto gibajo,

3. pašniki za tovrstno pašo so ekološki: brez uporabe pesticidov in mineralnih gnojil, za dognojevanje na teh kmetijah se uporablja samo hlevski gnoj z ekoloških kmetij;

4. vsa krmila so ekološka, torej brez gensko spremenjenih organizmov in posebej prirejena temu tipu živinoreje,
5. kmetje na ekoloških kmetijah skrbijo za zdravje in dobro počutje živali,

kar blagodejno vpliva na

krave molznice, ki pri takemu načinu kmetovanja niso podvržene stresu.

www.vipava1894.si

A'dam je zaspal

Je Amsterdam mesto, ki je obstalo v zlatem obdobju nizozemske kulture sedemnajstega stoletja?

Pozimi se zdi, da je finančno in kulturno središče Nizozemske brez življenjske energije, tolerance in raznolikosti, ki jo je bilo ob koncu devetdesetih občutiti 1400 kilometrov in nekaj severno od Slovenije. In ne, ne gre za to, da so bolj restriktivni pri prodaji marihuane in imajo višje davke v ulici rdečih luči, pač pa ga je po skromnem mnenju doletela usoda številnih evropskih prestolnic, ki so svoj vrhunec že doživele in tako kot po spolnem odnosu - zaspale.

Dovolj prostora le za ozka vrata

Ime mesta pomeni "jez na reki Amstel" in do konca 12. stoletja je bil Amsterdam zgolj majhna ribiška naselbina. Med nizozemsko zlato dobo je po za slugi velikanskega razvoja trgovine postalo eno najpomembnejših pristanišč na svetu. Sprehod po starem mestnem jedru govori drugače in zdi se, kot da bi spretni trgovci z diamanti dobro skrili

svoje bogastvo na bančne račune, saj so nekatere hišice dovolj široke le za ozka vrata. V širši okolici Amsterdama danes živi milijon in pol ljudi.

V Amsterdamu nikoli daleč od cilja

A'dam je relativno majhno, tiho in s kanali prepedeno mesto, zaradi katerih se ga je prijelo ime Severne Benetke. Najlažje in najlepše si ga je kljub nizkim temperaturam ogledati s kolesom, saj so razdalje med svetovno znanimi muzeji zanemarljive. Gotovo ste že slišali za Rijksmuseum, Stedelijk Museum ali muzej Van Gogha, pa hišo Judinje Ane Frank, ki je med drugo svetovno vojno pred nacisti skrita na podstrešju pisala dnevnik in le nekaj dni pred njenim koncem umrla v koncentracijskem taborišču. Omenjeni skupaj s slavno Rdečo četrtjo in kavarnami s kanabisom v mesto privabijo okoli štiri milijone turistov na leto.

Coffeeshopi na Nizozemskem marihuane ne smejo prodajati mlajšim od 18 let in nikomur več od pet gramov. Seveda ne obstaja računalniški sistem, ki bi vodil evidenco kupcev in nakupov, zato iznajdljivim sprehod od enega do drugega lahko zadosti potrebi po več. Nizozemci so pred tremi leti že prepovedali prodajo halucinogenih gobic (op. p. Pisem drži v roki cigareto!).

Zdi se, kot da bi spretni trgovci z diamanti dobro skrili svoje bogastvo na bančne račune, saj so nekatere hišice dovolj široke le za ozka vrata.

Najlažje in najlepše si je A'dam kljub nizkim temperaturam ogledati s kolesom, saj so razdalje med svetovno znanimi muzeji zanemarljive.

Že tri leta brez halucinacij

Coffeeshopi so se pojavili sredi sedemdesetih in tudi zaradi njih je Nizozemska postala svojevrstna turistična destinacija. Dežela z eno najliberalnejših politik na svetu je v devetdesetih, ko jih je bilo že okoli 1200, začela zaostrovati zakone. Njihovo število se je sicer prepolovilo, a "coffee shopi" so še vedno priljubljeni med tujimi turisti. Kar devetdeset odstotkov jih nizozemsko prestolnico obišče predvsem zaradi kajenja marihuane. Pa naj še kdo reče, da A'dam ni zaspalo mesto, a je zaradi prepovedi prodaje halucinogenih gobic vsaj spanec veliko mirnejši.

Gorazd Dominko

Praznično okrašen dom

Da bo razpoloženje pravo, naj bo praznična okrasitev stanovanja vsaj malo izvirna.

Časa imamo iz leta v leto manj, zato za praznično okrasitev stanovanja radi posežemo po že narejenih, pogosto cenениh izdelkih, ki jih v veletrgovinah mimogrede vržemo v nakupovalni voziček in jih brez razmisleka razstavimo po prostorih. Pa vendar se zavedamo, da je za pravo čarobno vzdušje treba nekaj več. V nadaljevanju zato predstavljamo nekaj idej za okrasitev stanovanja.

Adventni in božični venček

Venčka sta lahko narejena iz smrekovih vejic ali lubja (adventni venec lahko predstavljajo tudi štiri sveče, okoli katerih razporedimo okrasni material). Kadar venček delate sami, je lažje, če kupite vsaj obod, ker ga je težko izdelati. "Venčki iz smrekovih vejic in raznih lističev so uporabni eno sezono, medtem ko lahko venček iz lubja uporabljate več let. Vendar imajo ljudje radi vsako leto kaj drugega," pripoveduje znani kranjski cvetličar **Miran Zupan**. Če boste venček delali sami, na obod s silikonskim lepilom (silikonsko pištolo in palčke dobite v večini tehničnih trgovin) prilepите okraske, začimbe, naravne materiale ... pri adventnem venčku tudi štiri svečke.

Hitro in preprosto

Nekatere okraske lahko doma naredite sami. Zimsko idilo lahko pričarate z zimsko vejico. Potrebujete: prozorno vazo, nekaj svetlih kamnov tolikšne velikosti, da jih lahko položite v vazo, čim bolj razčlenjeno vejo ali več vej, srebrni sprej ali barvo, dve do tri prozorne plastične božične kroglice, srebrne trakce. Postopek: veje obarvajte z barvo ali s srebrnim sprejem (sama uporabljam

akrilno barvo). Medtem ko čakate, da se barva posuši, na dno vaze položite poljubno število kamnov. Vzemite plastične božične kroglice in jih napolnite z narezanimi srebrnimi trakci oziroma s kakšnim drugim materialom. Ko je barva posušena, vejo postavite v vazo in nanjo obesite božične kroglice.

Tisti, ki imate radi bolj živahno razpoloženje, namesto srebrne uporabite bolj žive barve. Če imate doma otroke, lahko plastične kroglice napolnite s pisanimi bonboni (v tem primeru morajo biti kroglice sestavljene iz dveh delov, ki se spojita, da se lahko odpirajo). Lep okras je tudi praznična posoda. Potrebujete: stekleno posodo, božične kroglice ali kakšne druge okraske, svečo, mivko (namesto mivke lahko tudi pesek ali drug material). Postopek: nekaj mivke vsujete na dno posode in izravnajte površino. Na sredino mivke postavite svečo, nato pa okoli natresite manjše božične kroglice ali druge okraske. Postopek lahko tudi poenostavite in v prazno stekleno posodo do vrha nasujete le božične okraske in jo postavite na polico.

Božično drevesce

"V zadnjem času se veliko uporabljajo belgijske jelke, pri katerih iglice ne odpadajo, temveč se posušijo na drevescu," pojasnjuje Zupan. Pri okraševanju jelke zlahka zgrešimo, če ne upoštevamo osnovnih pravil. "Težje kroglice morajo biti vedno nižje ali pa v notranjosti jelke. Nikoli pri vrhu. Manjše kroglice pa naj bodo na zunanjih delih vej in zgoraj. Okraševanje začnemo pri vrhu drevesa z manjšimi kroglicami in navzdol prehajamo na vedno debelejšje. Če veliko kroglo obesite pri vrhu,

se zdi težka, kot da bo vsak čas padla. Sicer pa so meni zelo všeč jelke naših starih mam, manj pa so mi všeč moderne, urejene, enotne jelke, ki so v celoti v eni barvi ... Je pa seveda odvisno od stanovanja, kaj pristoji vanj," še pove cvetličar in doda: "Preprosta ideja je tudi, da žive lončnice čez praznike okrasimo s kakšnim dodatkom, in jih tako lahko imamo - še posebno v majhnih stanovanjih - namesto jelke ali pa kot dodaten okras."

Božična zvezda

Priljubljeno okrasno rastlino v zimskem, sploh prazničnem času najdemo v skoraj vsakem domu. "Treba je vedeti, da je izjemno občutljiva. Že ko jo kupimo, jo je treba na poti do avtomobila močno zaviti, sicer bo v enem tednu propadla. Domovina rastline so namreč toplejši kraji," opozarja Miran Zupan.

Trendi

"Praznični trendni barvi sta letos vijolična in jabolčno zelena. Vendar je tako, da je vijolična zelo težka barva in ne ustreza vsakemu stanovanju. Pri nas namreč nimamo tako minimalističnih stanovanj, da bi vanje lahko kar tako dali trend. Tako da naj si trend vsak človek naredi sam, kakor mu ustreza in kakor se dobro počuti. Sem zagovornik naravnih materialov in prikritega kiča," pripoveduje cvetličar. "Včasih dobro izpade, če smo malce bolj pogumni in kombiniramo barve, ki sicer ne gredo skupaj. Na primer rdečo in vijolično. Marsikdo bi rekel, da se ne ujemata, a v kombinaciji lahko izpadeta zelo lepo."

Katja Štruc

Kuhinja ni delavnica

Predvsem moški imamo do kuhinje podoben odnos kot do delavnice v kleti. Nekatere ženske tudi, ker se vse bolj pritožujejo, da je delo v kuhinji eno samo garanje.

Je kuhinja še vedno prostor, rezerviran za ženske? Mar se niso časi spremenili in glede na vsakdanji tempo kuhinje sploh ne potrebujemo več? Mar nismo moški morali popustiti in priskočiti na pomoč ženskam tudi v tem njihovem včasih svetem prostoru? Časi so se res spremenili. Tudi kuhinje so se predvsem zato, ker se je predvsem spremenil naš način življenja, spremenila se je tudi zasnova naših bivalnih prostorov. Vse se je spremenilo, skratka in zdaj je pomembno ugotoviti, ali vsem spremembam sledimo in zakaj jim ne. Vsakdo, ki načrtuje novo kuhinjo v novem stanovanju, ima manj problemov kot pa tisti, ki bi kuhinjo radi samo preuredili, obnovili, zamenjali. Zakaj je tako? Ravno zaradi sprememb, ki smo jih deležni. Moderne kuhinje se razlikujejo od klasičnih. To vam bo razložil vsak proizvajalec in vsak prodajalec kuhinj. Ne se ustrašiti, ker ni nujno, da je moderna kuhinja dražja od klasične. Nujno pa je, da moderna kuhinja bolje sovpa-de z preostalim delom stanovanja.

Moderne kuhinje

Če si delate novo stanovanje, potem se prepustite tudi strokovnjakom. Vem, da veste, kakšno kuhinjo bi radi, vendar strokovnjaki to vedo še bolje in zagotavljam vam, da boste nadvse presenečeni nad rešitvijo. In kdo naj bi bil oz. je strokovnjak za načrtovanje kuhinj? Hitro jih boste našli. Med projektanti notranje opreme vam ne bo težko najti strokovnjaka, primernege vaši denarnici. Najdete jih celo med mizar-

ji. Če se odločite za kuhinjo po meri oziroma po naročilu, kot temu rečemo, potem boste tudi presenečeni, kaj vse dober mizar ve o kuhinji. Pa vendar je bolje najti dobrega projektanta, ki vam bo tudi priporočil dobrega mizarja, in krog bo sklenjen, vi pa zadovoljni. Ponavadi strokovnjaki začnejo s stavki, da je kuhinja srce doma, zato se ne gre hecati. Slišali boste tudi, da je duša doma. No, ni treba razlagati, da vam bo centralnar rekel enako, tako kot tudi tisti, ki vam bo prodajal dnevno sobo, kopalnico ali spalnico, mizar, ki vam bo delal stopnice, keramik, ki bo oblagal tla, skratka vsak mojster bo hvalil svoje znanje in svoje izdelke postavljaj na hišni tron.

Kaj pomeni imeti moderno kuhinjo?

To ne pomeni, da je narejena po zadnji modi, ki jo vneto zagovarjajo najprestižnejši proizvajalci, ampak pomeni, da je načrtovana malce drugače, kot smo vajeni mi, malce starejši oziroma živeči še v prejšnjem sistemu. Moderna kuhinja je srce in duša hiše. Tu, to moramo priznati predvsem zato, ker so moderna stanovanja, domovi zasnovani tako, da je kuhinja le del bivalnega prostora. To pomeni, da je kuhinja usklajena z jedilnico in dnevno sobo. V praksi to pomeni, da ko stopite v tak prostor, na prvi pogled sploh ne ločite kuhinje od dnevne sobe in jedilnice na primer. Moderna kuhinja ima vodilo, da je središče dogajanja v domu, zbirališče cele družine, torej je celotno razpoloženje v stanovanju odvisno od nje. Sodobna zasnova hiše danes temelji na povezanosti teh treh bivalnih prostorov. Kuhinja ni več de-

lavnica, v katero se skrijemo in kuhamo. Danes so moderne kuhinje prostor za komunikacijo, druženje. Če se vam zdijo vonjave, ki prihajajo iz kuhinje v dnevno sobo, problematične, potem vas je treba opomniti, da priprava hrane diši, če se vam zažge krompir, pa vam ne bodo pomagala nobena vrata. Kuhinja je za to, da se kuha, peče, cvre tisto, kar bomo z užitkom pojedli, zato te vonjave dišijo. Z moderno zasnovano kuhinje so ženske opazile, da so se delno razbremenile. Zdaj lahko pričakujejo več pomoči, saj je prostor odprt in zato dostopnejši za vse družinske člane, saj so ob medsebojni pomoči stalno v stiku, v harmoniji in kuhanje, priprava hrane postane hitro delo cele družine. Torej, preprosto: moderne kuhinje so del jedilnice in dnevne sobe. Če jo daste izdelati po želji, vam projektanti največkrat sugerirajo, da mora biti iz enakih materialov kot dnevna soba, da je najlepše, če je tudi barvno usklajena, in tako pridete do prostora, ki bo deloval "kot eno". Dobro počutje je v tem primeru zagotovljeno. Seveda pa tradicionalisti ostajajo na svojem bregu, zato pa klasične kuhinje še niso šle v pozabo.

Klasična kuhinja je tista, ki smo jo vajeni iz preteklosti, iz obdobja, ko je bila kuhinja ločen prostor in ko je v bistvu dobila neprimerno ime "delavnica". Delane so bile za desetletja in največja skrb je bila, da je narejena iz dobrih materialov, ki bodo kos dolgi uporabnosti in takem načrtovanju, kakršnega se ne bomo naveličali čim dlje časa. Seveda klasične kuhinje niso le ločene delavnice, ampak so namenjene tistim,

ki ne sledijo modnim trendom, oziroma tistim, ki zaupajo tradicionalnim kuhinjam bolj kot modnim smernicam. Seveda je tudi klasična kuhinja lahko srce in duša vsakega doma, o tem ni dvoma, le sami moramo tako zaživeti in se ne prepuščati vsakodnevemu prehitremu življenjskem ritmu.

Kupil si bom standardno kuhinjo

Kaj je bolje, kupiti standardno kuhinjo ali pa jo dati delati mizarju po naročilu? Vprašanje, ki si ga zastavi vsakdo, ki si hoče omisliti novo kuhinjo. Na prvi pogled preprosta odločitev, vendar se v praksi izkaže malce drugače. Vemo, da je v normalnem življenju, zunaj modnih katalogov in arhitekturnih birojev vse malce, če že ne precej drugače. Vsak arhitekt, ki projektira hišo ali stanovanje, se nagiba k temu, da gre v prostor, ki je namenjen za kuhinjo, ustrezna standardna kuhinja. Projektant ve, kakšni so standardne dimenzije standardnih kuhinjskih elementov in tako načrtujejo velikost kuhinjskega prostora. Pa vendar (skoraj) vsakič pride do kake malenkosti, ki ne gredo vkup, in začnemo razmišljati o kuhinji po meri. Danes, ko kriza galopira po vseh dejavnostih, je tako, da so mizarji ostali skoraj brez dela. Ko smo povpraševali po ugodnostih, smo zvedeli, da noben mizar ne more narediti tako poceni kuhinje, kot jo ponujajo nekateri nam dobro znani veletrgovci z notranjim pohištvo. Torej so mizarji morali zaigrati na drugačne karte. Ena takih kart je bila kuhinja po meri, ki vam bo sedla v prostor kot ata na ..., temu rečejo, druga karta je kvaliteta, tretja karta pa je, da boste tako kuhinjo imeli precej dlje časa kot pa tisto "konfekcijsko", ki jo ponujajo veleprodajalci. Vsak kupec se bo popraskal za ušesom, ker nakup kuhinje danes sega v astronomske cenovne višave. Za povprečno kuhinjo boste tisti, ki imate povprečno slovensko plačo (dobro vemo, da so pri nas povprečne plače kar visoke), odšteli enoletni zaslužek, da ne govorimo o tistih, ki ne dobivajo povprečne slovenske plače. Če boste toliko denarja dali mizarju, bo

on naredil po njegovih obljubah veliko kvalitetnejšo kuhinjo. Veletrgovci nas nategujejo, kar je jasno, saj morajo preživeti veliko več ust kot pa ena povprečna mizarska delavnica v vašem ali bližnjem kraju, so besede večine mizarjev. Kdor jim verjame, jim verjame, kdor pa ne verjame tistim, ki "blatijo" konkurenco, pa ima tudi svoj prav. Tako je v praksi, zunaj katalogov in reklam. Potem se morate odločiti.

Odločitev je padla

Kdor si lahko kupi standardno kuhinjo, je srečen človek predvsem zato, ker jo bo imel hitreje v domu in prihranil si bo ogromno časa in živcev. Pa vendar navkljub vsem projektantom, ki že v projektu hiše oz. stanovanja vključujejo vse standardne mere, je zelo malo primerov, da bomo šli v prodajni salon in našli kuhinjo, ki točno pristaja našem prostoru, namenjenemu kuhinji. In potem se začne.

Morali si bomo izbrati kuhinjo po meri. Vi pokažete načrt prostora, oni pred vami zrišejo elemente, ki zapolnijo prostor. Prednost izdelave kuhinje po meri je seveda predvsem ta, da kuhinjo lahko prilagodimo vsem svojim potrebam in željam glede na prostor in uporabnost. Danes obstaja za to posebna metoda, ki je v praksi skoraj nihče ni izvajal. Najprej si kuhinjo izrišite oz. daste izrisati projektantu, torej še preden imate arhitektov načrt hiše oz. stanovanja. To pomeni: še preden so začrtane stene in okna v prostoru. Potem ko je vaša idealna kuhinja izrisana, prilagodite, izrišite stene, okna in vrata tega prostora. Seveda se sliši skoraj neizvedljivo, vendar če vemo, da je kuhinja srce in duša doma, potem se moramo tako organizirati, ker bomo zagotovo zadovoljniji.

Čas izdelave je odvisen od izbire kuhinje. Pa vendar to ni standardna kuhinja, kakorkoli prodajalci pravijo, da je. Takoj ko vam jo projektant ali specializiran trgovec mora izrisati, je to že kuhinja po naročilu. Ta postopek vam vzame precej časa in živcev, vendar je na koncu skoraj vedno zagotovljen uspeh oz. zadovoljstvo ob nakupu. To je tudi namen vsega skupaj, kajne? Druga možnost je, da si poiščete mi-

zarja, ki obvlada izdelavo kuhinj. Tu je postopek malce dolgotrajnejši, ker imamo ljudje občutek, da imajo oni več časa za poslušanje kot pa prodajalci v prodajalnah s pohištvo. Mizariji ponavadi pridejo na dom (to je zadnja leta tudi praksa vseh večjih trgovcev in proizvajalcev kuhinj) in postopek se začne z meritvami do končnega izbora materialov in barv.

Kako izmerimo prostor, kjer bo kuhinja?

Vedno začnemo z izmero vseh sten, na katerih bo kuhinja montirana, in sicer na štirih višinah. Najpomembnejša je višina kuhinjskega pulta. Potem višina, kjer se montirajo zgornje omarice. Tretja višina je zgornja višina kuhinje, ki je lahko različna od višine zgornjih elementov kuhinje ter raznih modelov in znamk kuhinj. Četrta je izmera višine kuhinje na tleh.

Ko smo določili te štiri višine kuhinje, je treba izmeriti še vse širine prostora, če je kompozicija kuhinje v L ali U. Zelo natančno je treba izmeriti pravilnost kotov v kuhinji zaradi predvidenih kotnih elementov. Pri kuhinjah, daljših od štirih metrov, nepravilna izmera kotov lahko povzroči zelo veliko neprijetnost, če vemo, da se kot odpira za 5 mm/1 m, kar pri štirih metrih lahko nanese že dva centimetra, ki pa ju ne zakrijemo niti z zaključno letvijo. Zato je v takih primerih treba kuhinjo prilagoditi kotom zidu. Izkušnje nam povedo, da je redkokateri kot res pravi kot. Seveda je ta podatek namenjen zidarjem. Naslednja neprijetnost so neravni, valoviti zidovi. Spet kritika zidarjev. In na koncu kot ena od najpomembnejših meritev je širina med stenami kuhinje, če je kompozicija kuhinje v obliki U. Seveda morate meritve prepustiti strokovnjakom, ki najbolje vedo, katere mere potrebujejo za izdelavo. Resnica pa je, da boste prav gotovo slišali nekaj krepkih na račun zidarjev ali projektantov hiše oz. stanovanja. Ampak tega ne vzemite preveč zares, kajti obstaja možnost, da so te besede namenjene za končno določitev cene kuhinje.

Miroslav Cvjetičanin

SALON KOPALNIC IN KUHINJ

OD VAŠE IDEJE DO NAŠE IZVEDBE

V salonu kopalnic vam na osnovi vaših idej, izbora opreme in keramike izrišemo kopalnico. Nudimo celovito storitev: OGLEDE, SVETOVANJE, IZRISI, DOSTAVA in KOMPLETNA ADAPTACIJA VAŠE NOVE KOPALNICE.

Izberite si vašo sanjsko kuhinjo proizvajalca Nobilia, ki je vodilni proizvajalec kuhinj v Nemčiji. Nešteto kombinacij in prav toliko postavitve vam bo omogočilo popoln izkoristek vašega prostora.

**NOTRANJA
VRATA
LESNA**

PRALNI STROJ AQUATIC 54090

Cena s popustom
199.00 EUR
Redna cena: 249.00 EUR

1000 obratov,
5kg, razred A,
15 programov,
ECO-logic sistem,
enostavno
upravljanje.

0%
ETB GARANCIJA

6+
ETB GARANCIJA

PRALNI STROJ INDESIT 05134

Cena s popustom
259.00 EUR
Redna cena: 349.00 EUR

1200 obratov,
5kg, razred A+,
zamik vklopa,
količinska
avtomatika.

PRALNI STROJ BOSCH 900107

Cena s popustom
549.00 EUR
Redna cena: 699.00 EUR

1400 obratov, 7kg,
razred A-20X, zamik
vklopa, prikaz časa
do konca pranja,
ekstra kratek
15 min program,
3D-AquaSpar -
prihranek vode,
praška in energije.

SUŠILNI STROJ BOSCH 901841

Cena s popustom
799.00 EUR
Redna cena: 1.099.00 EUR

Razred A-40X, 7kg,
toplotna črpalka,
elektronsko upravljanje
stroja z enim gumbom,
program za volno,
super kratek 40
min, samočistilni
kondenzator, rahljanje
perila 120 min po
končanem sušenju.

0%
ETB GARANCIJA

-40%
ETB GARANCIJA

6+
ETB GARANCIJA

Za vas smo pripravili:

- parkirna mesta
- pestro paleto aparatov bele tehnike, malih gospodinjstkih aparatov, nap ter pomivalnih korit
- individualno svetovanje

- dostavo
- montažo
- vrhunsko servisno službo z dolgoletno tradicijo
- Siemens hišne aparate "na ključ"

-10%

* Popusti veljajo za vse artiklice vrstne serije 1200 E in 1200 G, od 1.12.2011 do 31.12.2011, odtlej do odpovedi zalog. Popusti ne veljajo za akcijske artiklice. Popusti se ne združujejo. Sklepi se izvedejo. Prit. upravljalni programi in opcijski programi. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

ETB D.O.O., KBRICEVA CESTA 75, SKOPJA, LOKA

PRODAJNI CENTER
KRANJ

Ljubljanska cesta 30, Kranj

PRODAJNI CENTER
DOMŽALE

Mestni trg 1, Domžale 1

PRODAJNI CENTER
KOPER

Staničev trg 1, Koper

GALERIJA BELE TEHNIKE
Tržaška 333, Ljubljana
(izvoz Brezovica)

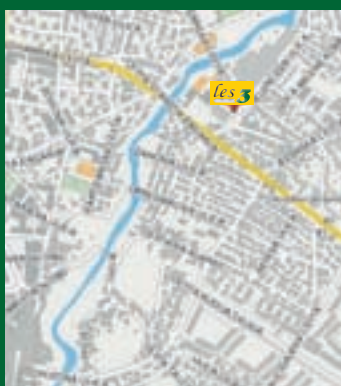
les3

Trgovina LES3 se je preselila v nove večje prostore na
naslov: Center IBI, Jelenčeva 1, 4000 Kranj,
tel./fax: 04 204 27 14, les3kr@siol.net
Urnik: pon. - pet.: 7.00 - 19.00, sob.: 8.00 - 12.00

NA NOVI LOKACIJI
V KRANJU

LES3 KRANJ - LOKALNA PODVZETNOST ZA PRISTNOST

ŠE VEČJA PONUDBA:

- Talne obloge
- Dekorativni kamni
- Lesni elementi
- Notranja vrata
- Materiali za mizarje
- Razrez lesnih plošč in robljenje

- Svetovanje in izmere na domu
- Dostava na dom
- Montaža laminatov, parketov, notranjih vrat ...

žimnice, o katerih sanjate podnevi

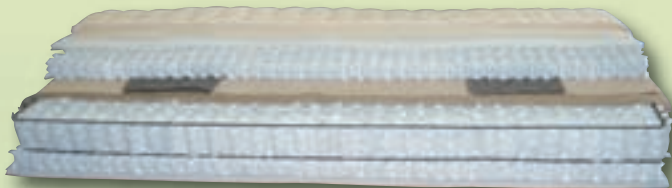

**ALI SLABO SPITE?!
VAS ZJUTRAJ BOLI HRBTENICA?!**

**LASTNA PROIZVODNJA
Z VEČ KOT 150 LETNO TRADICIJO!**

Patentiran, nežen dotik na vsak košček telesa, pravilna opora in povečano udobje, dodatna masaža za sproščujoč in blagodejen učinek na psihofizično stanje, idealna mikroklima, naravno!

LEŽIŠČE POMEMBNO VPLIVA NA ZDRAVJE!

Med spanjem se telo psihofizično regenerira in krepi imunski sistem. Ker tretjino življenja prespimo, je pravilna izbira ležišča zelo pomembna. Pomanjkanje kvalitetnega spanja namreč vpliva na porast tveganja k visokemu krvnemu tlaku, nevarnosti srčnih bolezni, ... poslabšanje zdravstvenega stanja. Zato skrbno izberite svoje ležišče, ki mora telesu omogočati čim bolj ergonomsko lego in vsebuje certificirane ter pravilno obdelane materiale, ki niso škodljivi zdravju.

NAJDRAŽJE LEŽIŠČE NI NUJNO NAJBOLJŠE!

Najdražji materiali niso primerni za vsakogar, zato se nakup ležišča brez kvalitetnega strokovnega svetovanja lahko spremeni v pravo nočno moro. Ležišča različnih ponudnikov so si po opisu zelo podobna; 100% latex, hladno pihana, spominska pena, TFK žepkasto, klasično vzmetenje, ... tako da se lahko hitro zgodi, da namesto ležišča, ki nam bo odpravilo težave, kupimo ležišče, ki nam jih lahko povzroči.

ZAKAJ JE SLOVENSKA POSTELJA NAJBOLJŠA IZBIRA?

Vsak človek je edinstven ter ima svoje potrebe in želje, zato je pri pravilni izbiri ležišča individualno svetovanje ključnega pomena. Najprej vam bomo prisluhnili, nato pa strokovno svetovali pri izbiri ležišča, posteljnega okvira, letvenega dna, odej in vzglavnikov.

NAŠA BOGATA PONUDBA, Z NAJVEČJO IZBIRO LEŽIŠČ IN ZAGARANTIRANIMI NAJNIŽJIMI CENAMI ZA ENAKO KVALITETO, VSEBUJE ŠE NEKAJ VEČ: 100% bio naravna ležišča, ekskluzivna masažna ležišča, ki so nastala v sodelovanju z medicinsko stroko, ležišča iz stoodstotne naravne volne, obdelane po bio postopku (oglejte si film na naši spletni strani: www.postelja.com), antialergijska ležišča, ležišča iz spominskega lateksa, unikatno izdelavo, nestandardne dimenzije, servisiranje tudi po desetletnem obdobju garancije, ...

NAŠA LEŽIŠČA NISO SAMO KVALITATIVNO CERTIFICIRANA, AMPAK TUDI NAGRAJENA!

Ker se zavedamo, da iverni izdelki pogosto vsebujejo zdravju škodljive snovi, so Slovenske postelje izdelane iz 100% masivnega, skrbno obdelanega naravnega lesa, izključno slovenskega porekla in s pozitivno, naravno energijo.

PRIDITE PO NASVET IN SKUPAJ BOMO PRAVILNO IZBRALI!

IZKORISTITE NOVOLETNE UGODNOSTI V DECEMBRU

NA VSA LATEX LEŽIŠČA, VZGLAVNIKE, NADVLOŽKE IN PREGRINJALA!

Obiščite naše salone spalnih sistemov z največjo izbiro in strokovnim svetovanjem!

BEGUNJE

Zapuže 10 B
(Bivša tovarna Sukno)
Tel.: (04) 532 57 75

KRANJ

Cesta talcev 67
(PC Lisjak, 1. nadstropje)
Tel.: (04) 231 67 61

DOMŽALE

Ljubljanska cesta 81
Tel.: (01) 722 00 28

IJUBLJANA BEŽIGRAD

Peričeva ulica 21
(Bežigrajski dvor)
Tel.: (01) 280 67 90
Pokličite za parking!

IJUBLJANA ŠENTVID

Prušnikova 95
(Bivši Galant - v stavbi NLB Banke)
Tel.: (01) 513 37 40

www.postelja.com

Trgodom No. 1, d.o.o.
Zapuže 10 B
4275 Begunje na Gorenjskem

Si jo želite tudi vi?

V decembru - 20%

www.kuhinje-ewe.si

Panles odprl že osmi lasten salon kuhinj na Ptuju

Podjetje Panles kuhinje spet postavlja trende v svoji panogi. Hitro rastoče podjetje iz Rogaške Slatine je pred nedavnim odprlo vrata novega salona kuhinj v Kranju v Merkurju, prejšnjo soboto pa je odprlo nov salon kuhinj na Ptuju. Sodoben prestižni objekt bo omogočil širši ptujski regiji kvalitetno predstavitev kompletne ponudbe kuhinj in opreme, hkrati pa bo zagotavljal strokovno svetovanje na podlagi individualnega pristopa ter tako nudi večjo fleksibilnost pri načrtovanju kuhinje. Nov salon je bil lastna investicija podjetja, vredna milijon evrov.

Direktor podjetja Branko Pažon pravi: "Želimo biti tam, kjer nas potrebujejo, in ponuditi več, kot pričakujejo. Današnji

trendi kažejo na dinamičen življenjski slog kupcev in zavedamo se, da je osebni pristop nujno potreben za doseganje zadovoljstva naših strank. Z novim salonom Panles kuhinj na Ptuju želimo okrepiti svojo prisotnost tudi v ptujski regiji in pokazati našo kakovost."

Slovenski proizvajalec sodobnih kuhinj Panles si je zastavil nov koncept trženja.

V razvoju je njihov cilj narediti izdelek, kuhinjo, ustvariti ambient, ki bo zadovoljil marsikatero družino, posameznika, ne glede na starost, spol in finančno pripravljenost na investicijo.

Poleg svojega širokega programa kuhinj so razvili tudi novo linijo Smart, ki vključuje številne attribute sodobne kuhinje, pri ka-

Odprtje novega salona PANLES KUHINJE na Ptuju na Puhovi cesti

teri je njihovo vodilo: ne želim zapraviti preveč, želim kakovost, praktičnost, lasten okus. Čeprav je kuhinja preprosta, mora biti individualna. Program so razstavili že na letošnjem sejmu Ambient v Ljubljani, v začetku decembra bo program predstavljen v salonu Panles kuhinje v Kranju.

SALON PANLES KUHINJE V KRANJSKEM MERKURJU

V Kranju predstavlja podjetje v salonu Panles kuhinje številne svoje uspešnice. Prav gotovo lahko najde svojo lepotico vsakdo po svoji želji in po svoji izbiri. Svetovanje, izmera na domu in vse, kar sodi k nakupu kuhinje, omogoča prav Panles v svojem salonu.

Že v novembru ponuja pri kuhinjah različne ugodnosti, različne blagovne znamke aparatov in vsega, kar sodi h kuhinji. Na www.panles-kuhinje pa lahko pridobite celovito informacijo o podjetju.

Salon Panles kuhinje - Kranj

Tel.: 04 23 44 880

gsm: 041 717 530

e mail: panles.kuhinjekr@siol.net

www.panles-kuhinje.si

TC Primskovo - Kranj
c. Staneta Žagarja 67

PANLES

KUHINJE

BODITE KREATOR SVOJE KUHINJE

BREZPLAČNA ŠTEVILKA
080 88 24

www.panles-kuhinje.si

NOVO
v letu 2012

inovativna nadgradnja	Pametna sestavljanika	dovršena celota
446 EUR	799 EUR	420 EUR

Oblikovna posebnost

Praktičnost

Igra z idejami

Funkcionalnost

SMART
nova linija kuhinj

Opišani primeri kuhinje je dolžine 4,2m.

SALONI PO SLOVENIJI

Celje · Maribor · Murska Sobota · Ptuj · Rogaška Slatina · Novo mesto · Kranj · Ljubljana

Nič ne more vplivati na človeka bolj kot prvi vtis

viega

zastopa in prodaja:

ŠTERN d.o.o., Goriče 2, 4204 Golnik, Slovenija, tel.: 04/277 98 00
e-pošta: info@stern.si, spletna stran: <http://www.stern.si>

 stern
www.stern.si

Talno gretje da ali ne?

Kako pa je s talnim gretjem, ga damo ali ne? Kje naj bo?

V kopalnici prav gotovo ... Kje še? Osnovna vprašanja arhitekta vašega novega doma ali pa osnovna vprašanja, ko ste se odločili za obnovo hiše oz. stanovanja.

Mogoče niste vedeli, da je talno gretje drugo najstarejše ogrevanje pri ljudeh na sploh. Prvo je seveda odprti ogenj, takoj za njim pa talno gretje, katerega so pogruntali menda že v rimskih časih, kjer je bil prenosnik toplote zrak oziroma dimni plini, ki so krožili po kanalih, speljanih pod hišo. Od takrat naprej se je talno gretje samo še izpopolnjevalo in danes je prišlo do te stopnje, da je že skoraj v vsaki novogradnji ali pa v obnovljenih stanovanjih.

Kaj sploh je talno gretje?

Talno gretje spada med tako imenovana ploskovna ogrevanja, kamor uvrščamo še stensko in stropno ogrevanje. Pri talnem ogrevanju so cevi položene v tla in so zalite z betonskimi tlaki. V ceveh je voda, ki prihaja iz centralne peči oz. kotla. Ogreta voda se prenaša od cevi na talno konstrukcijo in od tod na zrak v prostoru v obliki sevanja in konvekcije. Tako talno ogrevanje omogoča najvišjo temperaturo pri tleh, ki pa potem postopoma pada proti vrhu oz. stropu in tako temperaturni profil po višini prostora postane najbližji idealnemu za bivanje človeka. Torej: delovanje je čisto preprosto in tako ogrevanje, kot ga uporabljamo danes, se je razvilo že pred drugo svetovno vojno, le materiali za izdelavo so se močno spremenili.

Poznamo tri vrste talnega ogrevanja:

- takšno, ki pokriva zelo majhen del potreb po toploti in se uporablja predvsem za dodatno ogrevanje tal, na primer v kopalnicah ali ob bazenih, drugi prostori pa se ogrevajo z radiatorji ali konvektorji;

- takšno, ki pokriva večji del toplotnih potreb in so radiatorji samo "pomočniki" za konične potrebe;

- takšno, ki pokriva vse toplotne potrebe v prostoru, kjer nimamo radiatorjev. Kakšno vrsto talnega ogrevanja bomo imeli, se moramo odločiti že pri načrtovanju hiše oz. stanovanja. Klasičen način polaganja talnega gretja je sistem, pri katerem se cevi položijo v izolacijsko sistemsko ploščo ali na plastificirano mrežo. Uporablja pa se tudi suhomontažni sistem talnega ogrevanja, ki se uporablja povsod, kjer zaradi majhne višine estriha ni mogoče uporabiti drugega sistema. Ta sistem talnega ogrevanja je visok samo 15 mm in se polaga na posebne samolepilne plošče, ki se prilepijo na obstoječa tla.

Posebno pozornost moramo posvetiti talnim oblogam, ki bodo prekrile talno gretje. Se pravi: vrsta talne podloge mora biti določena že pri načrtovanju, predvsem pa mora biti znana njena toplotna prevodnost. Primerne talne obloge za talno gretje so:

- parket,
- laminati,
- keramika in kamen,
- tekstilne talne obloge,
- talne obloga pvc,
- opečnati tlakovci.

Zakaj imeti talno ogrevanje?

Osnovni razlogi za talno gretje so hitra montaža, boljši toplotni izkoristek, boljša toplotna zaščita cele zgradbe in seveda manjši stroški izdelave grelnega sistema v zgradbi.

Pa vendar se o talnem gretju še vedno govori z nezaupanjem. Po zdravi "kmečki pameti" naj bi bilo neprimerno, nepraktično in nezdravo. Po preizkušeni "pameti" pa je nadvse uporabno in praktično pa pika. Posebne filozofije ni in dokler se sami ne prepričamo, ne moremo vedeti, kako dobro je imeti talno gretje doma. Iz osebnih izkušenj lahko napišem celotno zgodbo o talnem ogrevanju, ker sem bil pri

gradnji lastne hiše bolj nagnjen h kmečki pameti kot pa "modnim katalogom" oziroma potrošniškemu svetu oziroma napredni tehnologiji. Kakorkoli, kljub nasvetom iz sto in ene strani sem naredil kapitalno napako, ker sem upošteval kmečko pamet. No, kot se je izkazalo po dobrem letu bivanja, sem pozabil na lastno neumnost in nezaupljivost. Torej, kakšno napako sem naredil? Mojster za talna gretja oz. ogrevanja mi je za novogradnjo priporočil samo talno gretje in ponekod celo stensko gretje, kar pomeni, da jaz v svoji novi hiši ne bi imel niti enega samega radiatorja! To pa je bilo za mojo kmečko pamet čisto preveč. Stensko gretje sem črtal v momentu, talno gretje pa sem dal kot pomoč radiatorjem. Mojster je seveda zmajeval z glavo in se držal načela, da je vsak kupec pravzaprav kralj. Po prvi zimi v naši hiši so radiatorji delali samo en dan in to takrat, ko smo morali preveriti, ali sploh delajo. Potem so nekaj dni in noči radiatorji delali tam, kjer nimamo talnega gretja. Še točneje napisano že po slabem mesecu niso delali radiatorji niti tam, kjer ni talnega gretja. Razlog je preprost. Ko talno gretje začne funkcionirati (in to se zgodi že po dveh, treh dneh), se hiša tako lepo ogreje, da radiatorjev pravzaprav ne potrebujemo. Ogrijejo se tudi prostori, kjer talnega gretja

TRGOVINA
ZA TOPLE ZIMSKE DNI

KAMIN

SAVAL

Sanacije dimnikov z nerjavečimi cevmi
Povrtavanje in montaža, Diamantno vrтанje
G 041 229 246

Sprostitev, toplina, udobje. Ni lepšega kot, da imamo v našem domu kamin, kaminsko peč: zakurjen, topel, sliši se prasketanje ognja...

PO UGODNIH CENAH! DOSTAVA V STANOVANJE, PRIKLOP NA DIMNIK!

Na zalogi **jeklene dimne cevi za kamine** v črni in sivi barvi ϕ 120, 130, 150 mm, v črni barvi ϕ 160, 180, 200 mm in dimniški kompleti v črni in sivi barvi ϕ 120, 130, 150 mm. Na zalogi tudi **16 vrst steklenih podložnih plošč** (črne in transparent)

Razstavljenih je 40 kaminov:

RIKA: najvišja kvaliteta in inovativne rešitve za primerno ceno. Sistemi proti sajenju stekla na vratih in za optimalno doziranje zraka v kamin

NORDICA: itajjanski design, ugodne cene, raznovrstnost materialov

Delovni čas

od 9.00 do 18.00, sobota: od 8.00 do 12.00
nedelja in prazniki zaprto

DOSTAVA V STANOVANJE, PRIKLOP NA DIMNIK!

- Kamini na polena in pelete
- Kotli za centr. ogrevanje na pelete
- Kamini za centralno ogrevanje (etažno)
- Kaminski vložki
- Pribor za kamine
- Dimne cevi in priključki
- Podložne steklene plošče
- Štedilniki na trda goriva
- Prodaja drv
- Prodaja peletov

Aleš Avsenek s.p., Kranjska cesta 2, 4240 Radovljica // ZA GORENJSKO BANKO v Radovljici
G 040 364 636, T 04 53 000 40, F 04 53 000 41, www.dimniki-kamini.si, info@dimniki-kamini.si

www.dimniki-kamini.si

ni, kar je bilo za nas izjemno presenečenje.

In kje povsod imamo talno gretje?

Po nasvetu strokovnjaka smo ga položili tam, kjer se najdlje zadržujemo, torej v dnevni sobi. V kopalnici smo ga dali že zato, ker v kopalnico pač danes že vsi vgradijo talno gretje. Potem še v hodnik pri vhodnih vratih (ne v vetrolovu) in nikjer več. Kapitalna napaka se je zgodila, ko nismo talnega gretja dali v kuhinjo, ker smo bili mnenja, da se tam preveč stoji in so pravili, da ni dobro za noge. V spalnici ne potrebujemo talnega gretja, v otroških sobah tudi ne, mogoče, če imate najstnike doma, ki se več zadržujejo v svojih sobah kot pa zraven vas v dnevni sobi. Če bi še enkrat delal hišo, bi imel samo talno gretje in nobenega radiatorja. Precej ceneje bi prišel skozi astronomske zneske. Glavni strahovi, ki jih "kmečka pamet" sporoča, so: kaj če ti počne cev? Boš moral ves parket ven zmetati, vso keramiko zbiti ... Talno gretje povzroča krčne žile in na sploh ni dobro za srce in ožilje. Kaj lahko rečem zdaj, ko sem uporabnik talne-

ga gretja? Cev je počila in strokovnjak za talna gretja je s pomočjo nekakšne laserske naprave točno odkril, kje cev pušča. Cev ni puščala tam, kjer se je pokazal mokri madež na stropu sobe pod dnevno sobo, ampak cel meter prej. Naprava je odkrila točno mesto luknje v cevi. Ni bilo treba dvigniti celega parketa, ampak samo en kvadratni meter. To misijo sem si ogledal pri nesrečnem sosеду, ker je počila cev zato, ker je nepreviden mizar postavil drsna vrata dnevne sobe. Sosed ni imel fotografij talnega gretja ob postavljanju, torej pred zalitjem estrihov, in dovolj je bil centimeter neprevidnosti in je šel vijak v cev. Počutje v prostorih, kjer je talno gretje, je boljše in toplota je veliko prijetnejša, kot pa če nas grejejo samo radiatorji. Težav z ožiljem pri nas nismo zaznali. Treba je povedati, da je toplota tal, pod katerimi je talno gretje, tako mila in blaga, da vsak vpraša, ali imamo ali nimamo talnega gretja. Torej, tla ne "žarijo" in mi še vedno hodimo v copatah po stanovanju, ampak ker je čez naše stanovanje več kot sto kvadratnih metrov

keramike, pod katero so cevi talnega gretja, vse skupaj deluje kot ena ogromna kmečka peč. Keramika potrebuje dva dni na začetku kurilne sezone (zaradi velike kvadrature), da se ogreje, ko pa se ogreje, imamo talno gretje na 18 stopinjah v najbolj hladnem obdobju, s tem da niti en radiator v hiši ne deluje!

Torej, če sklepam po eni kurilni sezoni in pol, preživeti s talnim gretjem, lahko napišem, da mi je žal, da nisem poslušal strokovnjaka, ki mi je svetoval samo talno ogrevanje brez radiatorjev.

(V prihodnji številki pa več o ugodju talnega gretja) *Miroslav Cujetičanin*

KLUČAVNIČARSTVO
JANEZ VREČEK s.p.

Na peči **5** let
garancije

Peč na trda goriva

Bojlerji, hranilniki
tople ogrevalne vode

Peč na lesno
biomaso
kombinacija
drva - peleti

Peč
na tekoča
goriva

Bojlerji iz nerjaveče
kovine

Zg. Brnik 143, 4207 Cerklje
tel.: 04/25-26-650, GSM: 041/734-018
www.vreckek-peci.com

SENČILA
ASTERIKS

www.asteriks.net

Peter Rozman s.p.
Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, Slovenija
Tel.: +386 (0)4 59 55 170
Tel./fax: +386 (0)4 59 55 177
GSM: +386 (0)41 733 709
e-mail: sencila_asteriks@siol.net
Obiščite nas v našem
razstavnem salonu.

SVET SENČIL

- Tende - markize
 - žaluzije (zunanje in notranje)
 - rolete ▪ panelne zavese
 - roloji ▪ plise zavese
 - komarniki ▪ screen roloji
 - rolo garažna vrata
- Svetovanje, izdelovanje,
montaža in servis

Novost pri ogrevanju

Vsako gospodinjstvo, vsak gospodaren človek si prizadeva, da za enega od največjih stroškov, ki obremenjujejo njegov proračun, najde najugodnejšo rešitev.

Ogrevanje je bilo vedno drago in vsaka zima je s sabo prinesla veliko skrb, ali nam bo uspelo in za koliko denarja ogreti naše domove ali poslovne prostore. Poznamo veliko načinov ogrevanja in poznamo tudi denarne zneske, ki jih moramo za tako ali drugačno ogrevanje plačati, zato smo vedno znova zainteresirani za novosti, ki se pojavijo na našem trgu.

Najnovejši, popolnoma nov ogrevalni sistem na našem trgu je **Aurora**, ki električno energijo direktno pretvarja v toplotno z izredno visokim izkoristkom. Uporablja se za centralno ogrevanje objektov s površino do tristo kvadratnih metrov ter za ogrevanje sanitarne vode.

Sistem je trenutno v fazi testiranja na terenu, zato o prihrankih to pot ne bomo govorili, pozitivne lastnosti pa so:

- naprava je stoodstotno ekološko neoporečna, ker nima nobenih izpuhov, dima, pepela ...;
- naprava ne potrebuje posebnega vzdrževanja, kot je čiščenje dimnika, servisiranje gorilca ...;
- naprava se lahko instalira na obstoječo instalacijo centralne kurjave;
- Aurora je v primerjavi z drugimi grelnimi napravami izredno majhna, tako da pri montaži zavzame malo prostora in se zlahka pritrdi na steno;
- še posebej je primerna za novogradnje, saj objekt ne potrebuje dimnika

Proizvajalec: AURORA 3M+, d. o. o.

Napetost: 380 V

Frekvenca: 50 Hz

Nazivna moč: 0,5-15 kW

Delovni tlak: do 2 bar

Maks. temp. na izhodu: do 90 oC

Obe fotografiji sta nastali pri zadovoljni stranki, ki je staro peč na olje z minimalnimi stroški zamenjala s sistemom Aurora. Zamenjava je bila narejena v enem dopoldnevu.

Aurora je v primerjavi z drugimi grelnimi napravami izredno majhna (40 x 70 x 25 cm), tako da pri montaži zavzame malo prostora in se zlahka pritrdi na steno.

Več informacij dobite na: Izinova, d. o. o., Rikljeva 11, 4260 Bled
e-pošta: info@izinova.si, www.izinova.si

VAŠ PARTNER PRI PRODAJI ELEKTRIKE

Od 1. septembra 2011.

Domplan tudi spletni upravnik

Le s klikom na miško prek spletnega upravnika E-Domplan lahko lastniki stanovanj, ki jih upravlja Domplan, pregledajo in preverijo obratovalne stroške, račune, odčitke števecv ... V prihodnosti na voljo še več e-storitev.

Vse hitrejši tempo življenja tudi podjetje Domplan, z upravljanjem deset tisoč enot enega največjih upravnikov večstanovjskih stavb v Sloveniji, sili k razvoju novih, sodobnih storitev, saj le tako lahko stanovalcem ali lastnikom odgovorijo na različna vprašanja ob katerikoli uri dneva. "Lastniki od upravnikov zahtevajo številne podatke, predvsem pa je vsak mesec veliko vprašanj v zvezi z obračunom obratovalnih stroškov. Te lahko od septembra naprej pregledujejo in preverjajo prek spletnega upravnika E-Domplan," pojasnjuje Peter Kern, vodja poslovne enote Nepremičnine pri Domplanu.

Spletni upravnik E-Domplan omogoča pregled originalnih računov za opravljena (investicijska ali vzdrževalna) dela, odčitke porabljene vode za daljše časovno obdobje, na enem mestu so vsi najpomembnejši dokumenti o upravljanju (pogodba o upravljanju, o medsebojnih razmerjih etažnih lastnikov, sporazumi o delitvi stroškov za ogrevanje in vode, zapisniki zbora lastnikov in podobno). "Spletnega upravnika E-Domplan smo zagnali septembra in o tem lastnike obvestili na hrbtni strani položnice. Na njej (tako bo tudi v prihodnje) je natisnjena registracijska koda, s pomočjo katere si lahko lastnik ustvari svoj profil na spletnem upravniku," pravi Aleš Gorjanc, vodja Domplanove informatike. Po prijavi z registracijsko kodo uporabniki v svoj elektronski poštni predal (e-pošta) prejmejo uporabniško ime in geslo, s katerim se lahko prijavljajo v E-Domplan.

Aleš Gorjanc pojasnjuje, kako lahko je uporabljati E-Domplan.

VES ČAS DOSTOPNI PODATKI

"Dandanes ni dovolj zgolj enosmerna komunikacija prek položnic in obvestil na njih, ampak želimo lastnikom redno servirati podatke za mesečni obračun," pojasnjuje Peter Kern. Računi dobaviteljev, ključ delitve stroškov in sami stroški so odsej lastnikom ves čas na vpogled. V Domplanu menijo, da bodo na ta način lastniki prej in hitreje dobili odgovore o načinu delitve, pogojih plačila in prejetih računih dobaviteljev.

Cilj ustvarjalcev in skrbnikov spletnega upravnika E-Domplan je prikaz čim večjega števila podatkov iz naslova upravljanja in vzdrževanja večstanovjskih stavb. "Glede računov dobaviteljev nas stranke največkrat kličejo oziroma obiščejo. Menim, da bomo na večino vprašanj odgovorili prek spletnega upravnika," še pravi Kern. V Domplanu pričakujejo tudi pobude stanovalcev o novih storitvah, ki bi jih lahko upravljali prek E-Domplana, predvsem pa, da bo novo možnost stika z upravnikom uporabljalo več lastnikov kot sedaj. V

valcem omogoča kvalitetno bivanje in ne povzroča dodatnih stroškov zaradi slabega načrtovanja vzdrževanja," pravi Kern in nadaljuje, da je že prek osnovne spletne strani Domplana omogočeno tudi povratno komuniciranje in s tem učinkovitejše delo upravnika in večje zadovoljstvo stanovalcev.

Lastniki več stanovanj oziroma enot imajo možnost prijave več enot in pregled vseh računov, ključev delitve ali stroškov med njimi. "Trenutno uporabnikom omogočamo tudi pregled osnovnih podatkov posamezne stavbe oziroma vhoda, kot so podatki o skupni površini, številu prijavljenih oseb, kvadraturi ogrevalnih površin in podobno, kar pomeni, da lahko preverijo tudi stanje naših evidenc z realnim stanjem," pojasnjuje Gorjanc. Drug sklop podatkov smo že omenili: pregled računov dobaviteljev, ki so osnova za obračun obratovalnih stroškov (ti so prikazani tudi na mesečnih položnicah), pregled odčitkov porabe hladne in tople vode (vse od leta 2010 naprej), niso pa nekateri računi direktni za posamezno stavbo (zbirni račun).

UČINKOVITEJŠE UPRAVLJANJE

Spletni upravnik E-Domplan stranki omogoča pregled razdelilnika stroškov, hkrati lahko preberejo tudi vse informacije v zvezi z upravljanjem stavbe (vzdrževalna dela, zbor etažnih lastnikov in podobno). Lastniki stanovanj so že do sedaj prek spletne strani www.domplan.si lahko dostopali do podatkov o upravljanju, spremembah stanovanjske zakonodaje, obvestilih upravnika, dežurstvih ob praznikih, tudi primerih dobre prakse (na primer prihrankih pri ogrevanju) in do drugih koristnih informacij v zvezi z upravljanjem stavbe. "Dolžnost upravnika je predvsem zagotoviti učinkovito vzdrževanje stavbe na način, ki stano-

"Razlog je preprost. Nekatere račune, na primer za porabo vode, skupne elektrike, čiščenje, odvoz odpadkov ..., prejemamo s strani dobavitelja za celotno storitev oziroma za več vhodov skupaj. Računa sosedov pa ne moremo pokazati vsem, saj moramo varovati podatke. V sodelovanju z dobavitelji bomo to težavo kmalu rešili, saj nam bodo tudi te račune razdelili po vhodih oziroma posameznih naslovih," še pojasni Aleš Gorjanc.

Nizkoenergijska hiša iz porobetona na Primorskem

V tipično primorsko okolje Vipavske doline, kjer so poleti značilne visoke temperature, v vetrovnih obdobjih pa močna burja, je družina Kebe Fučka umestila sodobno družinsko hišo iz porobetona, pokrito z enokapno bakreno streho. Načrt za to pravokotno oblikovano stavbo s previsom je izdelala Tanja Kebe Fučka, arhitektka, ki deluje v svojem arhitekturnem biroju Studio 3, sezidal jo je njen soprog Miran Fučka, sicer projektni vodja v računalniškem podjetju. Zakoncema sta pri gradnji pomagala tudi njuna že upokojena očeta, prvi pri zidanju in izvedbi električne napeljave, drugi ogrevalne.

Ker starejše hiše, ki stoji na parceli, zaradi neprimerne lege ni bilo mogoče obnoviti, sta se zakonca Kebe Fučka odločila, da ob njej postavita novo. Ko sta po dolgo-

trajnih postopkih pridobila dovoljenje, sta se lotila načrtovanja objekta. "V bistvu sem stavbo začrtala povsem arhitekturno," pripoveduje Tanja. "Upoštevala sem prostorske danosti, tipologijo zazidljivosti okolice in predvsem funkcionalnost. Nismo imeli velikih sanj." Njihova želja, doda Miran, je bila predvsem ta, da bi imeli na voljo večji družinski prostor, sestavljen iz dnevne sobe, kuhinje in jedilnice. "Sinova, ki sta stara štirinajst in enajst let, bosta v novi hiši dobila vsak svojo sobo, česar se že zelo veselita." Tanja pa si je želela predvsem večjo jedilnico, v kateri bo družina

lahko pogostila

tudi večje število ljudi. Kot arhitektka z bogatimi izkušnjami priznava, da je bila sama sebi največji kritik. "Tako pri obliki kot pri funkcionalnosti sem bila zelo kritična do svojih zamisli. Včasih znaš drugemu hitro svetovati, medtem ko sebi težje priznaš, da ti kaj ne ustreza. Potem sva morala svoje želje in ideje uskladiti tudi s soprogom. Lahko pa rečem, da je hiša zgrajena povsem po načrtu."

Miran Fučka je bil pri zidanju izjemno natančen, pa četudi se je tega dela lotil brez večjih izkušenj. Pred gradnjo sta si s Tanjo ogledala neko drugo hišo v gradnji, prav tako grajeno iz ytonga. "Da sem dobil malo občutka," se nasmehne Miran. "Sicer nisem bil prepričan, da bom res sam gradil, rekel sem si, da bom pač poskusil. Potem je prišel ytongov inštruktor gradnje. Ko sem ga gledal, kako zida, se mi je zdelo relativno enostavno, pa sem začel. Moram priznati, da je bil začetek težak. Po naravi sem zelo natančen in me motijo vsakršna odstopanja. Med gradnjo je včasih k meni pristopil kakšen zidar in se mi smejal, češ da se odstopanja prekrijejo z ometom. Ampak vem, da je pri ytongu tako, da bolj ko si natančen, bolj se ti to kasneje izplača. Spomnim se, ko smo postavili prvo vrsto blokov, kako srečni smo bili. Potem pa mi je kar steklo in je šlo naprej dosti hitreje. Ker hodim v službo, sem zidal ob koncih tedna, pa morda kakšen popoldan. Izjemno mi je koristilo tudi ytongovo orodje. S tračno

Avtorica načrta družinske hiše Tanja Kebe Fučka, u. d. i. a., in njen soprog Miran Fučka, ki je sicer projektni vodja v računalniškem podjetju, pa se je zidanja z ytongom lotil kar sam.

žago je res lahko rokovati. Tudi vsi elementi, ki jih ponuja proizvajalec, kot so preklade, U-elementi in podobno, so odlična stvar, saj ti prihranijo delo in čas. Kadar se mi je kaj zataknilo ali sem bil v kakšni dilemi, sem poiskal informacije na internetu. Veliko koristnih vsebin in tudi postopkov zidanja je na ytongovi spletni strani, na voljo so tudi filmi in druga navodila. Lahko rečem, da sem zelo zadovoljen z izvedbo. Seveda moram ob tem dodati, da mi je pri delu pomagal oče, ki je predvsem mešal lepilo, sicer pa mi je puščal proste roke in upošteval moje želje.”

Med številnimi gradbenimi materiali sta se Tanja in Miran odločila za ytong zaradi njegovih številnih odličnih karakteristik. Poleg tega, da sta lahko zidala sama, ju je material prepričal tudi s svojo potresno varnostjo in izolativnostjo.

”Ytong je zelo izolativen, kar pomeni, da ne akumulira toplote. Za nekoga je to pozitivna lastnost, za koga drugega pa morda tudi ne. Odvisno od načina življenja,” pripoveduje Tanja. ”Ugodje in bivalno udobje se namreč meri s tem, ali se v svojem domu počutiš dobro, dihaš svež zrak, te ne zebe in ti ni vroče. Pri nas je tako, da odidemo od doma zjutraj in se vrnemo domov šele popoldne. Takrat pričakujemo, da se bo ozračje v hiši takoj prilagodilo našim željam. Pri ytongu je to mogoče, pri materialu, ki akumulira toploto, takšna je tudi opeka, pa ne. Ko ogrevaš prostor, traja dlje časa, da material toploto akumulira in jo začne oddajati nazaj v prostor. Tudi pri ohlajanju je podobno. Če govorim o opeki, ki ni optimalno izolirana, se hiša v dneh vročine tudi ponoči ne ohladi, ker je material pregret in še vedno oddaja toploto. Pri ytongu je ta proces drugačen. Ker ne akumulira toplote, zid iz ytonga tudi nikoli ni na otip vroč ali v hladnih dneh mrzel.”

Seveda se tako Tanja kot Miran strinjata, da je materiala na trgu vse več in da se vsak izboljšuje. Odločitev, s čim graditi, tako niti najmanj ni lahka. Veliko štejejo tudi izkušnje drugih. Sama sta - ko sta gradnjo začnela, to je bilo decembra 2006, še zelo malo vedela o prisilnem prezračevanju, tako imenovani rekuperaciji. ”Poznala sva pasivno gradnjo, vendar pa nisva poznala primerov, kjer bi že imeli vgrajeno rekuperacijo in bi nama lahko odgovorili na vprašanja, ki sva si jih glede prisilnega prezračevanja postavljala,” pravi Tanja. Miran dodaja, da sta si vendarle želela nizkoenergijsko

Hiša z zunanjim gabaritom šestnajstkrat osem metrov stoji na parceli, ki meri skupaj 6500 m². Zaradi visečega terena so temelji na jugozahodnem delu dodatno poglobljeni, hiša s 120 m² tlorisne površine pa je tudi v celoti podkletena. Terenu prilagojena je tudi orientacija bivalnih prostorov, obrnjenih na jugovzhod.

Previsna plošča daje hiši neobičajen videz v vaškem primorskem okolju, a obenem odlično razbije minimalistično obliko in nevpadljivo fasado, ki jo bodo kontrastno dopolnila še aluminijasta drsna senčila na steklenih površinah.

hišo in sta se zato odločila za prezračevalni sistem brez rekuperacije. Hišo sta dodatno toplotno oblekla s ploščami Ytong Multipor, vanjo pa vgradila tudi kakovostno stavbno pohištvo po sistemu RAL.

Pred vselitvijo, ki jo družina načrtuje prihodnje leto, jo čakajo še zaključna dela, med drugim priključitev na vodovodno omrežje in postavitev toplotne črpalke.

S previdno izbiro oken do prihrankov energije

V JESENSKEM ČASU OZIROMA TIK PRED HLADNEJŠIM DELOM LETA SE POGOSTO LOTEVAMO RAZLIČNIH PRENOV SVOJEGA DOMA, KAMOR SPADA TUDI ZAMENJAVA OKEN IN VRAT. NI NEPOMEMBNO, KAKŠNA OKNA IN VRATA IZBEREMO, SAJ LAHKO Z MODRO IZBIRO STAVBNEGA POHIŠTVA PRIHRANIMO VELIKO ENERGIJE, NAMENJENE ZA OGREVANJE.

V podjetju AJM okna, vrata, senčila, d. o. o., iz Pesnice pri Mariboru, ki je naš vodilni proizvajalec stavbnega pohištva iz PVC- in ALU-materiala, svetujejo, da bodite, ko izbirate nova okna in vrata, pozorni, da so ta iz kakovostnih materialov, da imajo vgrajeno okovje, ki omogoča večfunkcijsko odpiranje, in senčila, ki učinkovito ščitijo pred zunanjimi vplivi.

Energetsko učinkovito stavbno pohištvo s prihrankom energije do 36 odstotkov letno

AJM osrednjo pozornost namenja razvoju energetsko učinkovitega stavbnega pohištva. Za energetsko varčne in pasivne objekte so razvili okno AJM 8000 energeto®, ki premika mejo pri doseganju učinkovite to-

plotne izolativnosti, mehanske trdnosti in minimalnega vpliva na okolje ter omogoča prihranek energije za ogrevanje vse do 36 odstotkov letno. Za tiste s klasično gradnjo oziroma pri prenovah pa priporočajo profila AJM 8000 ekskluziv in AJM 5000. Oba profila zagotavljata odlično toplotno, zvočno in protivlomno zaščito. Izdelana sta iz visoko kakovostnih in visoko izolativnih materialov. Imata širok profil podboja, serijsko vgrajena tri tesnila ter velik naslon med podbojem in krilom, kar zagotavlja visoko stopnjo toplotne in zvočne izolacije. Za vse njihove izdelke je značilno, da imajo vgrajeno okovje, ki zagotavlja visoko stopnjo varnosti in je odporno na korozijo, rokovanje z njimi pa je ne glede na izjemne varnostne karakteristike preprosto in zanesljivo.

Kakovostna vgradnja za popolno delovanje

Le kakovostna in strokovno opravljena vgradnja zagotavlja vrhunski izdelek. Zato v AJM svetujejo, da jo je najbolje prepustiti strokovnjakom. Sami izvajajo dve vrsti montaže; klasično in po standardu RAL. Slednja je usklajena z najsodobnejšimi smernicami za montažo stavbnega pohištva. Zanj je značilno, da zagotavlja optimalno tesnjenje med oknom in zidom ter tako preprečuje vdor hladnega zraka od zunaj in zmanjšuje izgubo energije. Da v AJM montažo izvajajo kakovostno, dokazuje prejem znaka kakovosti v graditeljstvu za montažo stavbnega pohištva, ki ga izdaja zavod ZRMK iz Ljubljane.

Povrnitev investicije v nekaj letih

V AJM zagotavljajo, da kakovostni materiali in strokovno izvedena montaža prinašata dolgo in nemoteno življenjsko dobo oken in vrat. Če se vam ob preračunavanju stroškov poraja dvom o smotrnosti investicije v kakovostna okna, še njihov nasvet: vložena sredstva se vam bodo ob nenehni dražitvi energentov zagotovo povrnila v nekaj letih.

Oglašeno podjetje: AJM d.o.o., Koprjeva ulica 26, Pesnica

Boljši pogled na svet!

Okna, vrata, senčila
in zimski vrtovi
najvišje kakovosti.

www.ajm.si

IZDELAJTE SI **KOLENDAR** IZ SVOJIH POSNETKOV

AKCIJA 2+1
Ob naročilu treh enakih
koledarjev plačate
le **dva**

KRANJ - RADOVLJICA - ŠK. LOKA

MOJA **OSEBNA VOŠČILNICA**

**ODLIČNE
IDEJE ZA
DARILA**

OSEBNA RAZGLEDNICA

FOTOGRAFIJE NAROČENE PREKO SPLETA ŽE OD **0,08 €**

FOTO DARILNI PROGRAM

VAŠE POSNETKE VAM NATISNEMO NA RAZLIČNE ARTIKLE

www.foto-gm.si

AMC
Concert & Event Management

ORIGINALNA ČRNSKA ZASEDBA

AMERICAN GOSPEL CHOIR

LJUBLJANA / HALA TIVOLI

SOBOTA 10. DECEMBER 2011 ob 20h

Predprodaja vstopnic: PETROL servisi, KOMPAS poslovalnice, BIG BANG, MERCATOR – M holidays, Hiša vstopnic Citypark in Europark, Kiosk Delo, 3dva trafike, Pošta Slovenije // Internetna prodaja: SLOKONCERTI.SI, EVENTIM.SI // TELEFONSKA PRODAJA: 01 420 5000

VESELI DECEMBER

POSEBNA PONUDBA IN AKCIJE

v specializiranih trgovinah

PRI NAS BOSTE VEDNO
NAŠLI IZBRANE IZDELKE
IN UGODNE CENE VSAK DAN

OBIŠČITE NAS V NAŠIH POSLOVNIH ENOTAH:

PE KRANJ, PLANINA 3
V POSLOVNI STAVBI ZA STOLPNICAMI
NA OBMOČJU PLANINE ENA

Stacionarni telefon
059 01 85 58
pe.kranj@trgovina-greengo.si

PE JESENICE, FUŽINSKA C. 8
V SPAR CENTRU

Stacionarni telefon
04 / 584 41 12
pe.jesenice@trgovina-greengo.si

**SODELUJTE V DECEMBERSKI NAGRADNI
IGRI IN MORDA SREČA OBIŠČE PRAV VAS!**

FLAŠKA

Min. internacijske št. o. o. (Planina 3, Kranj)

SLIKA JE SIMBOLIČNA

Jesensko zimski trend so zdravi lasje

Če želite v jesensko zimski čas zakorakati v prenovljeni podobi, lahko to storite z novo pričesko.

Modne smernice ponujajo široko paleto pričesk različnih dolžin in barv. "Za ženske so v modi tako kratki (bob, paž in klasika) kot tudi dolgi lasje (skodrani in ravni). Trenutni pridih smernicam pa so zabriti deli in mehkbodne linije pričesk. Zabriti deli so lahko poudarjeni ali skriti, na kratkih ali dolgih lasih. Odvisno je seveda, katerim modnim trendom sledimo. Angleški se na primer razlikujejo od italijanskih. Poudarila bi, da so v modi predvsem zdravi lasje. Če so spuščeni, morajo biti 'urejeno neurejeni' in čisti. Ker je frfru spet trend, so moderne razigrane pričeske. Valovite in razkuštrane.

Dragica Horvat meni, da je modne smernice treba znati uporabljati tako, da ustrezajo vsakomur.

Kitajska masaža na Kokrici

Minilo je pet let, odkar je kitajski maser **Wu** odprl masažni salon v Prenosišču Dežman na Kokrici pri Kranju, pred tem pa je vrsto let masiral na Bledu. V tem času so se o učinkovitosti njegove masaže prepričali že številni Gorenjci, ki so jih pestile različne bolečine. Kitajska masaža namreč omogoča naravno in zato učinkovito samoobnovo telesa, zato uspešno odpravlja mišične težave, bolečine v vratu, ramenih in kolenih, težave s hrbtenico, išias in depresijo, priporočajo pa jo tudi vsem, ki so izčrpani zaradi vsakodnevnega stresnega življenja ali preobremenitve. To

vam zagotavlja tudi 37-letni Simon z Jesenic, ki se je za masažo pri Wuju odločil zaradi ponavljajočih se bolečin v križu. "S hrbtom imam zaradi fizičnega dela težave že vrsto let. Večkrat me tako boli, da moram vzeti bolniško in počakam, da bolečina izgine. Poskusil sem že marsikaj, tudi s fizioterapijo, a pravih rezultatov ni bilo. Na priporočilo svojih dveh bratov, ki jima je Wu v preteklosti že pomagal odpraviti bolečine, sem se za kitajsko masažo odločil tudi sam. Velikih pričakovanj nisem imel, zato sem bil zelo presenečen, ker sem se že po prvi masaži počutil za devetdeset odstotkov bolje. Ne morem ga prehvaliti in ga priporočam vsem, ki imajo podobne težave. Še posebej zato, ker njegova masaža ni samo zelo učinkovita, ampak tudi poceni," kitajskega maserja Wuja ne more prehvaliti Jeseničan.

Enake izkušnje ima tudi 52-letna **Wilma** iz Kranja, ki jo je dolgo pestila huda bolečina v desni rami in zato roke sploh ni mogla več dvigati. "Ker čakalna vrsta pri ortopedu traja kar nekaj mesecev, sem obiskala Wuja z

upanjem, da mi bo odpravil vsaj bolečino. Sedaj sem izredno presenečena, da me je v tako kratkem času ne samo nehalo boleti, ampak celo roko brez težav dvignem že na tri četrtine višine. Tudi če je ob koncu terapije ne bom mogla povsem dvigniti, sem mu neizmerno hvaležna."

Naročite se na kitajsko masažo pri gospodu Wuju v **Prenosiščih Dežman na Kokrici pri Kranju**, kjer izvajajo tudi tajsko masažo. Studio masaže dela **vsak dan (razen nedelje) od 14. do 21. ure**. Naročila sprejemajo po telefonu. In ne bojte se jezikovnih ovir, Wu govori tudi slovensko.

**PRENOŠIŠČE DEŽMAN,
KOKRICA PRI KRANJU**

Tel.: 04/204 51 31, 04/204 51 42,
gsm: 040/352 388

WU masaža
tajska – kitajska

Najboljša masaža v mestu!

Tudi ravni lasje so vedno v modi, vendar je letos čas, da ukinite strogo polikane lase, saj morajo imeti naraven videz. Pri spenjanju pa pozabite na gladke in pravilne linije, kar pomeni, da če kakšen koder ali pramen zbeži iz formacije, naj tako tudi ostane. Smernice pri spenjanju namreč pravijo, da je treba spustiti 'veter' v lase," je povedala **Dragica Horvat**, frizerka iz Kranjske Gore.

Pri moških se vrača klasika

Tudi pri moških pričeskah je letos prisotnih veliko detajlov, tako pri kratkih kot pri razigranih laseh. "Pri mladostnikih je moderen 'emo' stil, ki lahko tudi odraslega moškega - v prefinjenem stilu - naredi ljubkega in čustvenega. Praktični moški tudi letos sledijo stilu zabrite glave. Konvencionalni, ki radi delujejo odgovorno, pa si izbirajo klasiko, ki se letos vzpenja med modne smernice."

Prameni brez velikih kontrastov

Barve letošnje jeseni in zime so predvsem rdeča, platino-blond in rjava. Prameni naj bodo prelivajoči se in brez velikih kontrastov med seboj. Če pa kontrasti so, morajo ustvarjati videz polnosti pričeske. "Za letošnje leto pravimo, da je leto sprememb. Kakršnokoli barvo imate, je čas za spremembo. V kakšno barvo? V tisto, v kateri se boste počutili samozavestno in ki jo boste lahko vzeli za svojo," je še povedala Horvatova.

In kako izbrati, kateri trend ustreza posamezniku? "Frizer naj bi imel že ob prvem srečanju sposobnost določiti celoten stil človeka. Pri pričeskah moramo upoštevati starost, stil oblačenja, strukturo las, značaj človeka in njegovo delo. Modne smernice je treba znati 'prefiltrirati' v uporabne za vsakogar," meni frizerka.

Katja Štruc

Vzglavnik Royal Latex

***40€**

Vzglavnik Royal Latex je izdelan iz 100-odstotnega naravnega lateksa, ki omogoča prilagajanje višine in trdote. Je zelo zračen in primeren za ljudi, ki v času spanja menjajo položaj spanja, prav tako za alergike in astmatike ter za vse, ki se prekomerno potijo. Velikost vzglavnika je 70 x 40 cm in ga lahko operemo v pralnem stroju. Kakovosten vzglavnik je narejen v proizvodnji spalnih sistemov Domos. **Redna cena vzglavnika je 70 evrov.**

*Posebna cena za naročnike in bralce Gorenjskega glasu

Če se boste odločili za nakup ali ogled vzglavnika, se pri nas na **Bleiweisovi cesti 4 v Kranju** oglasite vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Lahko nas pokličite na telefon: **04 201 42 41** ali nam pišete na: narocnine@g-glas.si. Izkoristite priložnost, na voljo je le omejena količina vzglavnikov.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

VELIKA KUHARICA ZA NOSEČNICE, DOJENČKE IN MALČKE

Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu

15€
+ poština

220 receptov in praktičnih nasvetov za mamice in otroke. Sodoben priročnik o prehrani, ki vključuje najnovejša spoznanja o hrani in njenih sestavinah, preprečevanju alergij in drugih zdravstvenih težav, predvsem pa veliko enostavnih, uravnoveženih in okusnih receptov za nosečnice, doječe matere, dojenčke in malčke. Redna cena knjige je 29,99 EUR.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

www.gorenjskiglas.si

Pred bližajočimi se prazniki vam nudimo veliko izbiro dekoracij, adventnih venčkov, novoletnih okraskov, ...

Sobne lončnice, okrasni lonci, specialna tekoča gnojila za okrasne rastline

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

- traktorji, balirke, prikolice, ...
- hlevska oprema, ...
- olja, maziva, **AKCIJA: zimsko ČISTILO ZA VETROBRANSKA STEKLA**

Razveselite prijatelje - podarite jim bon!

V mrazu poskrbimo za zunanje ptice: krmilnice, lojne pogače, sončnice, ...

Miklavž, Božiček in Dedek Mraz, kupujejo tudi pri nas

ZOO PROGRAM: hrana in oprema za male živali

AKCIJA - igrače BRUDER -10%

ODKUP LESA 031 648 016

CVETLIČARNA

V KVC SLOGIN VRT NAKLO

Ponudba rezanega cvetja, aranžmajev, darilni program

KVC Slogin vrt Kranj
Šuceva 27
T: 04 2014 960

KVC Sloga Naklo
Cesta na Okroglo 1/a
T: 04 5951 940

KTC Sloga Šenčur
Kranjska cesta 29
T: 04 2519 772

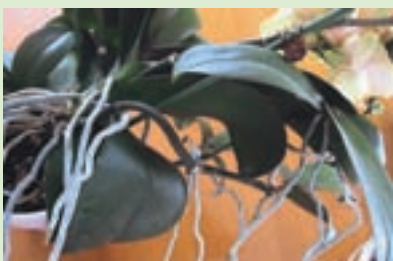
Odprto: od 7. - 19. ure, sobota od 7. - 13. ure

Razmnoževanje orhideje Phalaenopsis

Orhideje so se v zadnjih letih zaradi enostavne nege in dostopne cene zelo razširile. Dostikrat se zgodi, da se zaradi genetske nagnjenosti sorte na matični rastlini razvijejo poganjki, imenovani keiki. Včasih se razvijejo tudi zaradi manj primernih rastiščnih razmer. Razvijajo se na kolencih cvetnega stbla. Najprej začnejo izraščati listi, čez nekaj časa pa se pojavijo tudi koreninice. Ko ima tak izrastek 3 do 5 korenin, ga lahko odrežemo od matične rastline. Režemo z ostrimi vrtnarskimi škarjami ali ostrim nožem. Na novem poganjku pustimo čim manj cvetnega stbla. Pazimo, da korenin in listov ne poškodujemo. Poganjek (keiki) posadimo v cvetlični lonček (lahko iz prozorne plastike, ni pa nujno). Uporabimo substrat za orhideje, ki vsebuje večji delež lubja. Po sajenju rastline zalijemo. Postavimo jih na svetlo mesto, vendar ne neposredno na sonce. Nove rastline posebne nege ne potrebujejo, oskrbujemo jih kot vse orhideje Phalaenopsis.

Na sliki je Phalaenopsis, ki vsako leto močno cveti in razvije tudi tri do štiri nove poganjke. Rezanje novonastalih poganjkov je ne izčrpa. Poganjki se vsi lepo vrastejo in cvetijo že prvo zimo po ločitvi od matične rastline.

Nataša Šink, univ. dipl. inž. agr.
BC Naklo

Matična rastlina

Hčerinska rastlina po štirih mesecih

Sladki krompir - prehrana za sladkorne bolnike

Sladki krompir (*Ipomoea batatas*) izhaja s tropskih in subtropskih območij Srednje Amerike in je pri nas še zelo malo znana rastlina. Na svetu pridelajo letno 130 milijonov ton pridelka na skupni površini desetih milijonov hektarjev. Največja pridelovalka sladkega krompirja je Kitajska. V Evropi največjo pozornost pridelavi omenjene rastline posvečajo na Portugalskem, v Španiji in v Italiji. Pri nas je sladki krompir bolj znan kot okrasna rastlina, katera s svojimi številnimi zelenimi in škrlatno obarvanimi srčastimi listi krasi balkone. Po zunanem videzu listi in cvetovi spominjajo na vrtni slak, obe rastlini spadata v družino slakovk. Rastlino pridelujemo zaradi koreninskih gomoljev, ki so uporabni v prehrani. Sodi med kratkodnevnic, kar pomeni, da pri nas cveti v začetku jeseni, kar pa je prepozno za razvoj semena. Sladki krompir zato razmnožujemo na vegetativen način, s potaknjenci. Najbolj priporočljivo je izdelovanje vršnih potaknjencev dolžine od 20 do 40 cm s povprečno štirimi lističi. V mesecu februarju lahko nakaljujemo gomolje, ki bodo iz spečih brstov odgnali poganjke. Sladki krompir v drugi polovici meseca maja sadimo na grebene, pokrite s PE zastirkro, na razdaljo 50 x 90 cm. Gnojimo največ s kalijem in manj z dušikovimi gnojili. Najbolj primerna so peščeno ilovnata tla, kjer voda ne zastaja. Za uspešno rast

potrebuje visoke temperature, povprečne nočne temperature naj se gibljejo med 13 in 18 °C, dnevne pa med 18 in 27 °C. Med rasto dobo rastline potrebujejo od 600 do 1600 mm padavin. Čas rasti dobe je odvisen od ekotipa, običajno se giblje med 12 in 21 tedni. Rastlina oblikuje od pet do deset gomoljev, bele, rumene, oranžne, rdeče in vijolične barve. Na kvadratni meter običajno pridelamo tri kilograme gomoljev. Pridelke pospravimo pred prvo slano, teden dni jih hranimo na temperaturi okrog 25 °C, kasneje ga skladiščimo do šest mesecev pri temperaturi od 10 do 12 °C in relativni zračni vlagi 85-90 odstotkov. Največjo težavo pri gojenju predstavljajo voluharji, polži, nematode, listne uši in pršice, pogoste so tudi bolezni - črna listna pegavost, plesni, ovelosti, črna in bela noga krompirja ter številne virusne bolezni. Sladki krompir je kljub svojemu imenu idealna hrana za sladkorne bolnike. Ima zelo nizek glikemični indeks, vsebuje ogljikove hidrate, proteine, vlaknine, vitamine (A, B, C in E) in minerale (K, Ca, Mg, Fe ...). Največkrat gomolje skuhamo (pire, enolončnice), popečemo, izdelamo slaščice ali jih uporabljamo kot presno rastlino v solatah in namazih, mlade poganjke pa uporabimo kot špinačo.

Nataša Kunstelj, univ. dipl. ing. agr.
BC Naklo

Gomolji sladkega krompirja sorte Boniato

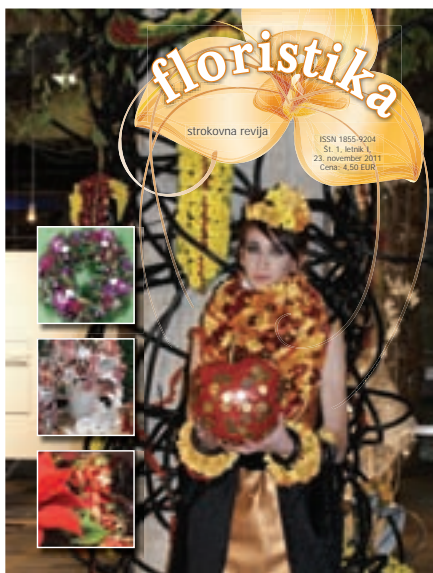
Praznična božično novoletna dekoracija

Prazničnega decembra si ne moremo predstavljati brez božično-novoletnih dekoracij. Prva praznična dekoracija, ki vzbudi veselo pričakovanje praznikov, je adventni venček in običajno je prva adventna nedelja že v novembru. Adventni venček je simbol popolnosti in večnosti, prav tako tudi zimzeleno zelenje, iz katerega je obod lahko narejen. Tudi sveče imajo svojo simboliko, predstavljajo adventni čas, ki traja štiri tedne pred božičem in naj bi spominjal na štiri tisočletja od Adama do Kristusa. Sveče pa lahko pomenijo tudi štiri mejnike (stvarjenje, učlovečenje, odrešenje, konec sveta), štiri letne čase, štiri strani neba, lahko predstavljajo minljivost človekovega življenja. Tradicionalna adventna barva je vijolična, ki simbolizira upanje, da bo tema premagana.

Poleg simboličnega pomena pa imajo adventni venčki še svojo okrasno vrednost. Tako je v novejšem času, ko je možno uporabiti veliko različnih dekorativnih materialov, veliko adventnih venčkov, ki so jih cvetličarji naredili po zadnjih modnih tendencah. Opaziti je mogoče vpliv skandinavskih dežel, ko imamo pletene dekorativne dodatke, ki so v

Fotografije posnete na adventni razstavi cvetličarne Na ovinku Radomlje

belo-rdečih barvah in predstavljajo jelenčke, snežinke ali smrečice. Mnogo je dodatkov, narejenih iz mehkega filca, ki v dekoracijah deluje mehko in nas spominja na tople odeje. Sladke barve so lahko naslednja modna smernica pastelnih barv čokolade, biskvita, smetane in medu. Tople barve se lepo dopolnjujejo z dodatki cimeta, suhih pomarančnih rezin in zvezdastega janeža. Vse te začimbe s svojim prijetnim vonjem hitro zapolnijo prostore in nas spomnijo, da je praznična peka dobrot pred vrati.

Modra svežina, modri val je nova izbira hladnih modrih odtenkov, ki se lahko kombinirajo s srebrno in antracitno barvo. Modrina neba ali morja, ki objemata naš planet, nas pomirja in vzbuja upanje v svetlo prihodnost. Hkrati pa v toplem prostoru te barve vnašajo svežino, saj nas pogledi nanje spomnijo na mraz in led.

Eleganca, nostalgija in romantika v pastelnih barvah, ki so rahlo rožnate, nam pričarajo zaspanje trenutke, saj se svetloba sveč

lepo odbija od preprostih elegantnih modnih dodatkov.

Spustimo naravo v prostore je naravni trend, ki ga predstavljajo praznične dekoracije, narejene iz naravnih materialov in so okrašene z dekorativnimi dodatki iz brezovega lubja, vejic in plodov. Ostane še tradicionalna zeleno-rdeča barvna kombinacija, ki je največkrat zastopana s klasično rdečo božično zvezdo.

Praznične dekoracije predstavljajo pomemben prispevek cvetličarjev, ki s svojim delom vsak dan oblikujejo minljive umetnine, ki nam polepšajo življenje. Vsak rad prispeva svoj kamenček v skupni mozaik, ki odseva eleganco, tradicijo in blišč. Na BC Naklo smo v pomoč in podporo cvetličarjem pri ustvarjanju prispevali še en kamenček, in sicer smo izdali prvo strokovno cvetličarsko revijo Floristika, ki je namenjena tudi vsem drugim, ki jih področje floristike zanima. Več informacij o reviji dobite na: floristika@bc-naklo.si.

Mag. Sabina Šegula, BC Naklo

Delovni čas trgovine:
ponedeljek: od 9. do 17. ure,
torek od 13. do 18. ure,
sreda od 9. do 17. ure,
četrtek od 9. do 17. ure,
petek od 9. do 19. ure.

Dorodelni koncert na BC Naklo - 9. 12. 2011

**Odprtje božično-novoletne razstave v dupljanski graščini
s koledniki - 16. 12. 2011**

Telefon: 04/277 21 20, 041/499 934.
Več informacij najdete na naši spletni strani: www.bc-naklo.si

Kaj se posluša na Gorenjskem?

Dnevni doseg radijskih programov (gorenjska regija)

Vir: Mediana IM, Metodologija pridobivanja podatkov: telefonsko (CATI) in spletno anketiranje (CAWI). Obdobje: od januar 2011 do september 2011. Območje: gorenjska regija, ciljna skupina: moški in ženske, stari od 10 do 49 let, velikost vzorca: n=1.303.

Naravnost Radio Bleiweis d.o.o., Sušnarjeva pot 25, 4000 Kranj

LA NONNA LA CUCINA LA VITA
Čudoviti recepti moje none

Redna cena knjige je 19,99 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

15€
+ poština

Avtorica Larissa Bertonasco opisuje čudovite recepte njene none. V knjigi je zabeleženih veliko enostavnih, dobrih jedi, ki jih je avtorica spoznala v vsakdanjem življenju svoje italijanske družine. Ne manjka pa tudi zahtevnejših receptov za praznične dni. Obljublja vam obilo zabave na potovanju k njeni noni v Finale Ligure, ki leži na Rivieri di Ponente ob ligurijski obali med Genovo in francosko mejo.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

| www.gorenjskiglas.si

Še nimate slovenske zastave?

Za vas smo pripravili izredno ugodno ponudbo kakovostnih slovenskih zastav.

Slovenska zastava, svilena, 200 x 100 cm, stane le 24,50 EUR.

Slovenska zastava, svilena, 150 x 75 cm, stane le 18,90 EUR.

Zastavo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če vam jo pošljemo po pošti, plačate še poštino (ok. 3 EUR).

Gorenjski Glas

| www.gorenjskiglas.si

Prihodnost je že skoraj tu

Volkswagen eT! nakazuje smernice razvoja dostavnikov.

Nemški Volkswagen ima že več kot šest desetletij izkušenj z gospodarskimi vozili, ki so vsakodnevni nepogrešljivi udeleženci prometa in sredstva za prevoz dobrin, pošte ali servisnih storitev. Poleg tega pri Volkswagnu gledajo v prihodnost in skušajo definirati bodoče lastnosti lahkih dostavnih vozil.

Razvojna ekipa skupine Volkswagen je v ta namen skupaj z nemško pošto Deutsche Post AG in umetnostno akademijo iz Braunschweiga zasnovala eksperimentalno vozilo eT!, namenjeno dostavnim in logističnim storitvam. Pri tem so Volkswagnovi razvojniki podrobno analizirali obstoječe procese in potrebe uporabnikov. Vozilo eT! je zamišljeno kot skupek idej za daljše časovno obdobje, kar pomeni, da še ne bo kmalu postalo serijsko, postavlja pa merila za drugo polovico desetletja. Poganjali naj bi ga električni motorji, vgrajeni v kolesa, vendar pri Volkswagnu poudarjajo, da bi električno energijo za pogon vozila morali pridobivati iz obnovljivih virov. Poleg inovativne zasnove notranjega prostora je posebnost vozila tudi njegovo upravljanje. Z namenom lažjega in varnejšega dela osebja, ki opravlja poštno storitve, bi bilo mogoče eT! v posameznih situacijah premikati tudi tako,

da voznik ne bi sedel za volanom. Vozilo bi sledilo ukazom in sledilo operaterju od hiše do hiše, operater bi lahko ukazal, naj se samo vrne do njega, ukazovati pa bi mu bilo mogoče tudi z ročico na sovoznikovi strani. Na boku delovne strani vozila so električno pomična drsna vrata, ki se odpirajo dvostopenjsko, kar omogoča izjemo hiter vstop v vozilo in hiter dostop do

potniških nabiralnikov. S tem odpade nepotrebna in zamudna hoja okoli vozila. Eksperimentalno vozilo je zasnovano tako, da ga je mogoče prilagoditi za različne aktivnosti, po predstavitvi v centru oblikovanja v nemškem Potsdamu pa ga bo Volkswagnov razvojni oddelek vključil v preizkusne vozne študije in nadaljnje analize.

Matjaž Gregorič

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Octavia Combi Family že za 14.999 €

Fotografija je simbolična.

Avtohiša Vrtač, Delavska 4, Kranj, tel.: 04 270 02 35

Specifična poraba goriva in emisija CO₂ za Octavio Combi Family 1,6 MPI: 7,2 l/100 km in 168 g/km.

KUPIŠ 1, DOBIŠ 2*

Optika **Clarus**
brezplačna št. 080 2527 www.clarus.si

VELIKA AKCIJA KOREKCIJSKIH OČAL

*AKCIJA VELJA OD 3. 10. 2011 DO 15. 12. 2011.
VELJA ZA NAKUP KOREKCIJSKIH OČAL V VREDNOSTI NAD 150 €.
PODROBNE INFORMACIJE O AKCIJI DOBITE V OPTIKI ALI NA WWW.CLARUS.SI.

LJUBLJANA
BTC, Dvorana 4
T: 01 585 2000

KRANJ
Nazorjeva 3
T: 04 236 87 44

NOVO MESTO
Otoška cesta 5
T: 07 384 45 40

NOVA GORICA
Cankarjeva 12
T: 05 333 02 13

KOPER
Čevljarška 11
T: 05 626 19 93

MARIBOR
Vetrinjska 30
T: 02 228 22 38

CELJE
Mariborska c. 100
T: 03 493 06 00

VELENJE
Celjska 40
T: 05 901 20 50

KRŠKO
ČKŽ 141
T: 07 384 45 45

MURSKA SOBOTA
Gregorčičeva 42
T: 02 53410 80

Optika Clarus v Kranju vabi:

- brezplačna kontrola vida
- okulistični pregledi
- športna in sončna očala z dioptrijo
- kontaktne leče
- izdelava progresivnih očal
(očala za daljavo, srednjo in bližinsko gledanje, hkrati)

Optika Clarus, Tomaž Šenk s.p., Kranj
Nazorjeva 3; T: 04 236 87 44

Optika **Clarus**

Oven 21. marca - 21. aprila

Ljubezen: Čakajo vas lepi dnevi, polni dobrih priložnosti, tudi za tiste, ki so že skoraj na robu obupa. Saj veste, vedno posije sonce.
 Finance: Priložnost, ki jo že dolgo čakate, tisto pravo, za katero ste prepričani, da se zgodi samo enkrat v življenju, lahko srečate prav kmalu.
 Nasvet: Vedno je več poti, ki nas pripeljejo do cilja. A morate biti previdni: na tistih, ki so videti najlepše, se skrivajo največje pasti.

Lev 23. julija - 23. avgusta

Ljubezen: Od nekoga boste pričakovali podporo in boste grenko razočarani. Med vsakim še tako lepim cvetjem raste tudi plevel.
 Finance: Urejale se bodo pomembne zadeve, ki so bile že nekaj časa skrite pod preprogo. Vse enkrat pride na dan, pa če je še tako skrito.
 Nasvet: Za dobro počutje bo vsak zase najbolj vedel, kaj mu je storiti. Nekdo se še bolj posveti ambicijam, drugi pa se prepustijo brezdjelju.

Strelec 23. nov. - 21. dec.

Ljubezen: Poskušali boste ujeti svoje sanje. Spoznanje, da največ pomeni to, da si zaupamo, bo čudovito in nepozabno.
 Finance: Zbrali boste pogum in ne bo vam mar, ker boste tisti, ki naredite prvi korak in s tem končno prekinili začarani krog, ki vam je naredil kar nekaj škode.
 Nasvet: Glede prijateljstva se bodo pojavili dvomi in vsaka stvar se bo premislila. Tudi na izrečene besede se svetuje previdnost.

Bik 22. aprila - 20. maja

Ljubezen: Včasih se je res težko držati pravil, ki vam jih postavlja okolica. A to je nujno potrebno, ker nasprotno, se lahko znajdete v težavah.
 Finance: Ne boste se prilagajali in samo kimali z glavo, reagirali boste drugače in se odločno zavzeli za svoje stališče.
 Nasvet: Novi dnevi, nove izkušnje, možnosti, ki jih lahko izkoristite sebi v prid ali pa tudi ne. Vse je odvisno samo od vas.

Devica 24. avg. - 23. sept.

Ljubezen: V krogu najbližjih lahko pričakujete, da pride do zapleta. Čeprav ne boste nič krivi za situacijo, jo boste morali reševati.
 Finance: Nepričakovano se bo zašlo iz že začrtane poti. Včasih pač ne gre drugače, kot da se improvizira, in to bo tokrat potrebno.
 Nasvet: Če rože redno ne zalivate, prej ali slej oveni. In tako je tudi z vašimi čustvi, treba jih je redno negovati.

Kozorog 22. dec. - 20. janu.

Ljubezen: Obetajo se vam razna presenečenja. Ob izpolnitvi srčne želje se zaveste, da je to le prvi korak k nečemu večjemu.
 Finance: Prihajate v dobro obdobje za pridobivanje raznih materialnih dobrin. Sklepanje kupčij in naložb, ki so se dolgo prelagale.
 Nasvet: Kadar se odločate za hojo po robu, morate biti res pogumni in seveda tudi malo nori. Pri tem ni zadržkov niti pravil.

Dvojčka 21. maja - 21. junija

Ljubezen: Pridejo trenutki, ko lažete sami sebi, in to samo zato, ker si ne upate vzeti zvezde na nebu, ki je tam samo za vas.
 Finance: Ustvarjalni kot že dolgo ne, boste hiteli čez ovire. Ustavili se boste šele, ko boste čisto izčrpani in boste zadovoljni s seboj.
 Nasvet: Lahko je ravno današnji dan tisti pravi, tisti, v katerem se vam izpolni želja. V upanju je moč, čeprav skrita.

Tehtnica 24. sept. - 23. okt.

Ljubezen: Porajala se bodo nova čustva in obudila stara, katere ste že dali v pozabo. Vrstila se bodo presenečenja in ostali boste brez besed.
 Finance: Denarni priliv bo v pozitivnem smislu spremenil vaše načrte in kar naenkrat boste dobre volje in polni energije.
 Nasvet: Nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha. Na to se spomnite, ko boste zaradi nepremišljenih besed slabe volje.

Vodnar 21. jan. - 19. feb.

Ljubezen: V zraku je, kljub muhastim vremenskim razmeram, ljubezen. Metulji bodo leteli visoko in marsikomu se obeta prav lepo presenečenje.
 Finance: Čaka vas prijetno presenečenje in obilo dobre volje. Ko bo treba narediti korak naprej, ne boste oklevali, saj bodo vsi odgovori jasni.
 Nasvet: Razpoloženje bo nihalo iz ene skrajnosti v drugo. Občutek, da imate zvezane roke, k sreči kmalu mine.

Rak 22. junija - 22. julija

Ljubezen: Občutek, da so se vsi zarotili proti vam, bo k sreči hitro minil. Obetajo se vam razna presenečenja in dobri dnevi.
 Finance: Čeprav morda zadeve ne bodo potekale tako, kot ste si zamislili, ne boste obupali. Nasprotno, še bolj se boste potrudili.
 Nasvet: Včasih ni vse tako, kot vidite. Vidite tako, kot se vam v tistem trenutku zdi najbolj sprejemljivo. Gledamo, ne vidimo, poslušamo, pa ne slišimo.

Škorpion 24. okt. - 22. nov.

Ljubezen: Brez posebnega razloga se boste v tem mesecu imeli lepo. Zadovoljni sami s seboj boste prekipevali od sreče nad življenjem.
 Finance: Če boste ob prvi oviri razmišljali slabo, boste že v naprej obsojeni na neuspeh. Zato se je treba takim mislim že na daleč izogniti.
 Nasvet: Iskali boste najboljši način, kako bi se nekomu približali. Preden vam ga uspe najti, se vam oseba sama približa.

Ribi 20. februarja - 20. marca

Ljubezen: Okolica bo od vas veliko pričakovala, a vi se boste umaknili in posvetili čas sebi, čeprav bo to samo razmišljanje o novih načrtih.
 Finance: Prihajajo novi izzivi in morali boste biti kar se da spretne, da ne spregledate še kako pomembnih malenkosti.
 Nasvet: Edini izhod, da se ognete prepirom, ki vas čakajo, saj za to ne boste imeli energije, bo sklepanje raznih kompromisov.

VENERA SHOP

NAJVEČJA EROTIČNA TRGOVINA V SLOVENIJI

NOVI KATALOG 2012

20 let

NA KAR 420 STRANEH LAHKO IZBIRATE MED DARILI, EROTIČNIMI PRIPOMOČKI, EROTIČNIM PERILOM, STIMULANSI, MASAŽNIMI OLJI, LUBRIKANTI, DVD-FILMI, KONDOMI TER ŠE IN ŠE...

AVABLJENI TUDI V NAŠE POSLOVALNICE PO VSEJ SLOVENIJI!

NAROČITE NOVI KATALOG 2012
NA TEL: 04 281 32 21 ALI PA OBIŠČITE
NAŠO SPLETNO STRAN

www.venera-shop.si

Anette Ellegaard

Superženska je v tebi

Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu

15€
+ poština

Superženska je v tebi je pogumna in spodbudna knjiga o razvijanju realnih pričakovanj in iskrenih želja v življenju, ki ga živiš. Seznanj se s tremi ravnovesji, ki vplivajo na tvoje počutje, in s konkretnimi nasveti, kako do ljubezni, kariere, otrok in stanovanja ter kaj s predrtimi kolesi – ne da bi se spotoma izgubila. Redna cena knjige je 27,90 EUR.

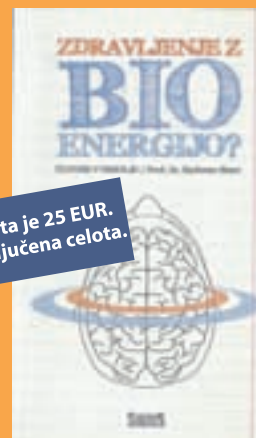
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

| www.gorenjskiglas.si

Cena kompleta je 25 EUR.
Knjigi sta zaključena celota.

Prof. dr. Radovan Starc, zdravnik, internist in kardiolog v knjigi opisuje izkušnjo Hetema Ramadanija, ki si je na smučanju zlomil desni kolk. Odklonil je običajno zdravljenje in se odločil za samozdravljenje s transcendentalno meditacijo.

Tako transcendentalna meditacija kot zdravljenje z bioenergijo dobro vplivata na naše počutje, mišljenje in zdravje. Odkrijte nov pogled na dojemanje in razumevanje človeka ter povezanost človeka z vesoljem, ki je nepredstavljivo veliko ...

Redna cena žepne izdaje je 20 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **16 EUR** + poština.

Redna cena knjige je 15 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **12 EUR** + poština.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

Sanolabor

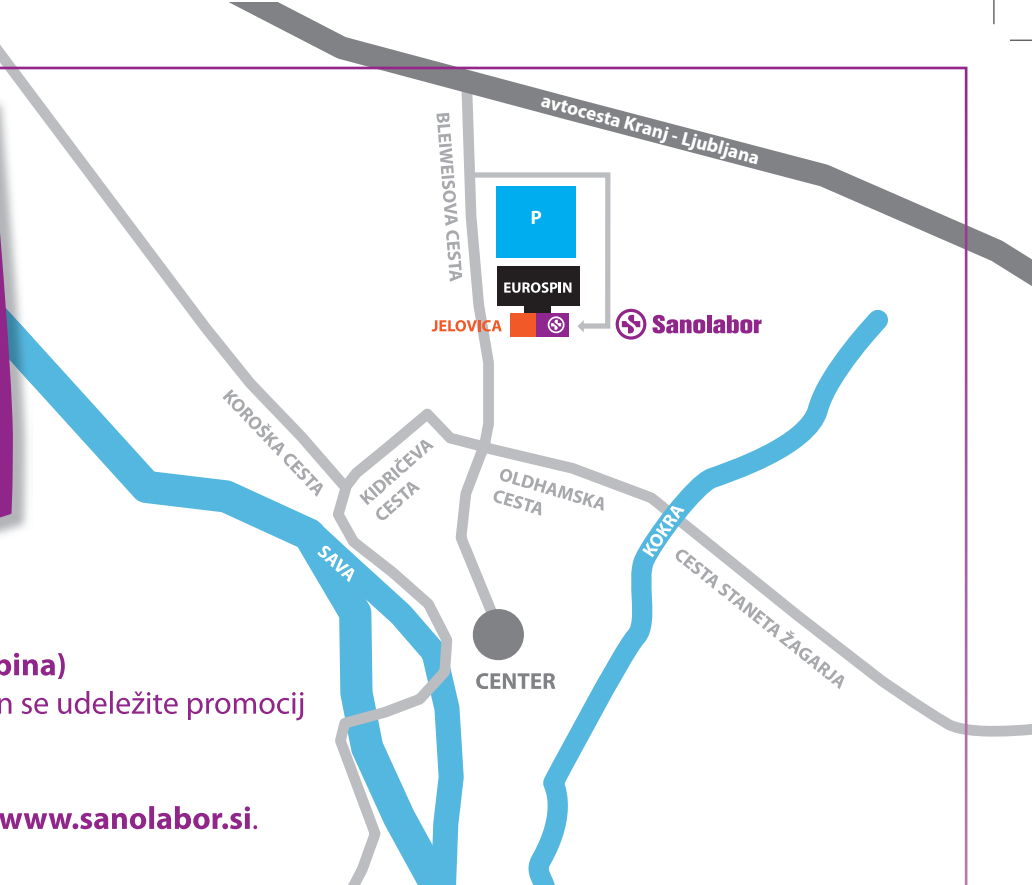
Ko gre za zdravje!

*Veseli bomo
vašega obiska*

OBIŠČITE NAS NA BLEIWEISOVI 30 (poleg Eurospina)

Izkoristite prodajne ugodnosti in se udeležite promocij
raznih izdelkov.

Za ostalo ponudbo pogledjte na www.sanolabor.si.

Prodajalna z medicinskimi pripomočki, zdravili brez recepta in raznovrstnimi izdelki za zdravo življenje.

Pestra izbira kakovostnih izdelkov:

- merilniki krvnega tlaka
- ortoze za koleno, gleženj, zapestje
- pripomočki za gibanje (bergle, invalidski vozički)
- pripomočki pri težavah z inkontinenco in stomo
- pripomočki za sladkorne bolnike
- sanitetni in obvezilni program
- ortopedski natikači in čevlji
- živila (semena, moka, začimbe, olja, namazi, čaji, prigrizki, posladki, naravni sokovi ...)
- strojčki in pripomočki (mlini za moko, kosmičniki, aparati za pripravo sojinega, mandljevega ali lešnikovega mleka ...)
- izdelki za nego nog in rok
- izdelki za ustno higieno
- ortopedski vzglavniki
- grelni program iz merino volne
- razni masažni aparati
- izdelki za dojenčke
- zdravila brez recepta
- velika izbira prehranskih dopolnil
- brezglutenska hrana
- otroška hrana Holle
- naravna kozmetika (dr. Hauschka, Logona, Sante ...)
- naravni higienski izdelki za ženske
- eko čistila

KRANJ, Bleiweisova 30, tel.: 04 252 11 34,
fax: 04 252 11 35, e-pošta: mp.kranj@sanolabor.si
odprto: pon - pet: od 8h do 19h, sob: od 8h do 13h

Izdajamo in izposojamo pripomočke, ki jih predpiše zdravnik na naročilnico **2225** (inkontinenca, stoma, diabetes, terapevtske nogavice, bergle ...).

Upokojenci lahko izkoristite 5-odstotni gotovinski popust od 1. do 5. v mesecu. 5-odstotni gotovinski popust velja tudi za člane zveze društev diabetikov.

**Kakovost, strokovno svetovanje in tradicija so
priporočila za obisk naših prodajaln po Sloveniji.**

Sanolabor

Ko gre za zdravje!

studio culina

ZA VAS SMO PRIPRAVILI
POSEBNE NOVOLETNE
UGODNOSTI

Kuhinja INTUO by EWE v izvedbi mat črno steklo in masivna jesenova sredica

www.kuhinje-ewe.si

Naročite se za svetovanje, in 3D izris vaše nove kuhinje:

Studio Culina d.o.o.

Kajakaška 40a, Ljubljana

tel: 01 5132330

e-mail: info@studio-culina.si